



## รายงานการวิจัย

เรื่อง

เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียน เรื่องปริพันธ์หลายชั้นโดยใช้  
สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน

**Comparison Achievement of Studying Multiple Integral**

**by Using Computer and Usual Classroom**

รองศาสตราจารย์ รัตนพร บ่อคำ

นางสาวอุ่รวรรณ บุญคง

พ.ศ. 2550

งานวิจัยนี้ได้รับทุนสนับสนุนจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม

## คำนำ

รายงานการวิจัยเล่มนี้ จัดทำขึ้นเพื่อเป็นการเผยแพร่วิจัยเรื่องการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ใน  
การเรียนเรื่องปริพันธ์หลายชั้น โดยการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนตามปกติ โดย  
ได้รับการสนับสนุนงานวิจัยจากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ประจำปี 2549

การจัดทำรายงานวิจัยนี้ได้รับความอนุเคราะห์และชื่อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์ยิ่งจาก  
สถาบันวิจัยและพัฒนา และรองศาสตราจารย์วิราพร พงศ์อาจารย์ ทางคณะผู้จัดทำขอขอบพระคุณ  
เป็นอย่างยิ่งมา ณ โอกาสนี้  
คณะผู้จัดทำหวังเป็นอย่างยิ่งว่า รายงานการวิจัยเล่มนี้จะเป็นประโยชน์ต่อนักวิจัยและผู้สนใจเป็น  
อย่างมาก

คณะผู้วิจัย

กันยายน 2550

## บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างสื่อทางคอมพิวเตอร์ วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่อง ปริพันธ์หลายชั้น และเพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน นอกจากนี้ยังศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์อีกด้วย เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้สอนวิชาคณิตศาสตร์ ซึ่งปัจจุบันค่อนข้างเป็นปัญหาสำคัญของประเทศไทย กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยในครั้งนี้คือ นักศึกษาที่เรียนวิชา 4093401 แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 ระดับปริญญาตรี ปีที่ 2 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 14 คน เครื่องมือที่ใช้ในการทดลองคือสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยใช้โปรแกรม Microsoft Producer แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบฝึกหัดเพิ่มเติมระหว่างเรียน รวมทั้งแบบสอบถามเพื่อวัดทัศนคติต่อการใช้สื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าเฉลี่ยและหาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลของการวิจัยพบว่า สื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์มีประสิทธิภาพ ตามเกณฑ์มาตรฐาน  $E_1:E_2 = 75:75$  โดยมีค่าเบี่ยงเบนได้  $\pm 5\%$  เมื่อ  $E_1$  เป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของคะแนนจากแบบฝึกหัดระหว่างเรียน  $E_2$  เป็นคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของคะแนนจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏมีทัศนคติต่อการเรียน โดยใช้สื่อทางด้วยคอมพิวเตอร์ในด้านเนื้อหาในระดับมาก มีทัศนคติด้านการนำเสนอในระดับมาก และมีทัศนคติด้านการนำไปใช้ในระดับมาก นอกจากนี้จากการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่อง ปริพันธ์หลายชั้น โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน พบว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่มไม่แตกต่างกันที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 เพื่อให้การแก้ปัญหาการขาดแคลนผู้สอนดังกล่าว ได้ดียิ่งขึ้น จึงควรมีการวิจัยเพิ่มเติมโดยขยายเนื้อหาให้ครอบคลุมทั้งรายวิชาให้สมบูรณ์ รวมถึงมีการวิจัยในลักษณะนี้ในรายวิชาคณิตศาสตร์อื่นๆ ด้วย

## **Abstract**

The purposes of this study were firstly , to develop the Computer Media of Calculus and Analytic Geometry 3 on Multiple Integral , secondly , to find the efficiency of the media and the results of participants' achievement after using the lessons in order to solve the problem about lacking mathematics teachers. The samples were 14 Rajabhat Pibulsongkram University second year undergraduate students who were studying Calculus and Analytic Geometry 3 during the year 2007 at Rajabhat Pibulsongkram University . The instruments used in this study were the Media using Microsoft Producer , exam papers, exercises as well as questionair about the preference of the lessons. Data were collected and analyzed by means of statistical method.

The findings showed that the efficiency of the media was in the standard  $E_1;E_2 = 75:75$  . It was accepted for the error  $\pm 0.05$  where  $E_1$  was the 75% average score from the exercises and  $E_2$  was the 75% average score from the exam papers. Participants gained knowledge with no difference at the level of statistically significant 0.05 . The results above indicated that the media could stimulate the participants to learn. The problem solving can be done well if there would have extended the media to the whole course and had more such media on other subjects of mathematics.

## สารบัญ

|   | หน้า      |
|---|-----------|
| <b>คำนำ</b>                                   | ๑         |
| <b>บทคัดย่อ</b>                               | ๗         |
| สารบัญเนื้อหา                                 | ๙         |
| สารบัญตาราง                                   | ๙         |
| <b>บทที่</b>                                  |           |
| <b>๑ บทนำ</b>                                 | <b>๑</b>  |
| 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัจจุบัน         | ๑         |
| 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย                   | ๒         |
| 1.3 สมมุติฐานการวิจัย                         | ๒         |
| 1.4 ขอบเขตของการวิจัย                         | ๒         |
| 1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ                         | ๓         |
| 1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย              | ๓         |
| <b>๒. แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง</b> | <b>๔</b>  |
| 2.1 แนวคิดทฤษฎีหลัก                           | ๔         |
| 2.1.1 E - Learning                            | ๔         |
| 2.1.2 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน                      | ๙         |
| 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง                     | ๑๙        |
| 2.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ                     | ๑๙        |
| 2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ                      | ๒๑        |
| <b>๓. วิธีดำเนินการวิจัย</b>                  | <b>๒๒</b> |
| 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย                          | ๒๒        |
| 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย                | ๒๒        |
| 3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ     | ๒๓        |
| 3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง                   | ๒๖        |
| 3.5 กำหนดตัวแปรที่ศึกษา                       | ๒๗        |
| 3.6 การรวบรวมข้อมูล                           | ๒๗        |
| 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล                        | ๒๘        |

|           |  |    |
|-----------|--|----|
| 4.        | ผลการวิจัย   | 31 |
| 5.        | สรุป อภิปรายและข้อเสนอแนะ                              | 36 |
| 5.1       | สรุป   | 36 |
| 5.2       | อภิปราย  | 36 |
| 5.3       | ข้อเสนอแนะ   | 38 |
|           | บรรณานุกรม   | 39 |
|           | ภาคผนวก  | 42 |
| ภาคผนวก ก | เครื่องมือการวิจัย                                     | 43 |
|           | แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน                       | 44 |
|           | แบบสอบถามทักษะคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ | 49 |
|           | แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ                             | 52 |
| ภาคผนวก ข | ตัวอย่างหลักฐาน  | 54 |
|           | คะแนนการหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์             | 55 |
|           | ตารางแสดงค่าระดับความยากและค่าอำนาจจำแนกของแบบทดสอบ    | 57 |
|           | การเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน            | 59 |
|           | การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์          | 61 |
|           | การทดสอบความเป็นการกระจายแบบปกติของกลุ่มตัวอย่าง       | 64 |
|           | ประวัติผู้วิจัย  | 66 |

## สารบัญตาราง

หน้า

|  |    |
|--|----|
| ตาราง 4.1 ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์<br>จากการประเมินแบบเดี่ยว (N=3)                         | 31 |
| ตาราง 4.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์<br>จากการประเมินแบบกลุ่ม (N=6)                          | 31 |
| ตาราง 4.3 ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์<br>จากการประเมินภาคสนาม                                 | 32 |
| ตาราง 4.4 เปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน   | 32 |
| ตาราง 4.5 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อ <sup>*</sup><br>ทางคอมพิวเตอร์ด้านเนื้อหา | 32 |
| ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทาง<br>คอมพิวเตอร์ด้านการนำเสนอ            | 33 |
| ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทาง<br>คอมพิวเตอร์ ด้านการนำไปใช้          | 34 |

## บทที่ 1

### บทนำ

#### 1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

จากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติพุทธศักราช 2542 หมวดที่ 9 มาตรา 67 ได้กำหนดไว้ว่า รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาการผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้งติดตามตรวจสอบและประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่คุ้มค่า และเหมาะสมกับกระบวนการเรียนรู้ของคนไทย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2539) นั้นแสดงว่าพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ได้ให้ความสำคัญกับการผลิต การพัฒนาเทคโนโลยีต่าง ๆ ที่จะนำมาใช้เกี่ยวกับการจัดการศึกษาของไทย ให้มากขึ้นกว่าที่เป็นอยู่ ดังนั้นนักการศึกษาของไทยพยายามที่จะสร้างสื่อการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับคนไทยในหลาย ๆ สาขาวิชา และมีจำนวนมากขึ้นตลอดเวลา

สาขาวิชาคณิตศาสตร์เป็นอีกสาขานึงที่ตระหนักในเรื่องนี้ เนื่องจากวิชาคณิตศาสตร์จะมีความสำคัญในการศึกษาพื้นฐานทางวิชาการต่าง ๆ ในด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ซึ่งต้องอาศัยการคิดอย่างมีระบบ มีเหตุผลประกอบในการตัดสินใจ สามารถพิสูจน์และแสดงให้เห็นจริงได้แต่ยังไหร่ก็ตามวิชาคณิตศาสตร์จะมีจุดด้อยตรงที่ เป็นวิชาที่เป็นนามธรรม ทำให้ยากแก่การเรียนรู้ และการทำความเข้าใจ ให้แตกต่างได้ จากการประเมินคุณภาพการศึกษาของกรมวิชาการและสำนักงานการศึกษาแห่งชาติพบว่านักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนคณิตศาสตร์ต่ำกว่าทุกระดับชั้น (กรมวิชาการ , 2539) ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับผลการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานกองทุนการวิจัยที่ได้นำเสนอในหนังสือ “วิกฤตการณ์วิทยาศาสตร์ ศึกษาของไทย” ซึ่งพบว่า ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนของประเทศไทยเมื่อเทียบกับอีก 50 ประเทศ เมื่อปี ค.ศ. 1995 ปรากฏว่า ผลการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 50 และในหนังสือเดิมได้ยกยังได้นำเสนอข้อมูลเพิ่มเติมอีกว่า ผลการเรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นปีที่หนึ่งหรือเทียบเท่าและนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่สี่หรือเทียบเท่าในวิชาคณิตศาสตร์เมื่อเทียบกับนักเรียนในชาติต่าง ๆ พบร่วมประเทศไทยมีคะแนนผลสัมฤทธิ์เฉลี่ย 522 และ 444 ตามลำดับ ในขณะที่ประเทศไทยสิงคโปร์

ได้คะแนนเฉลี่ยถึง 643 และ 625 ตามลำดับ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย , 2541)

ปัญหาของวิชาคณิตศาสตร์ นักเรียนจะมีปัญหารือว่าซึ่งเป็นนามธรรมมากแก่การอธิบายและทำความเข้าใจให้ลึกซึ้งแล้ว ยังมีปัญหาที่สำคัญอีกอย่างหนึ่งคือ ครูผู้สอนคณิตศาสตร์ที่มีความเชี่ยวชาญทั้งด้านเนื้อหา และวิธีสอนมีจำนวนน้อย และยังต้องลดจำนวนลงเรื่อยๆ

เนื่องจากต้องเกี่ยบอาชญากรรมตามระบบราชการและเกี่ยบอาชญากรรมก่อนกำหนด และครูคณิตศาสตร์รุ่นใหม่ๆ ที่จะมาทดแทนก็มีน้อยอีกเช่นกัน จึงทำให้สภาพปัญหามีมากขึ้นเรื่อยๆ มีวิธีการแก้ปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนคณิตศาสตร์หลายวิธี เช่นการจ้างครูที่มีความเชี่ยวชาญคณิตศาสตร์สอนต่อไปอีกหลังเกี่ยบอาชญากรรม หรือหาครูคณิตศาสตร์ที่เก่งๆ มาทดแทน การสร้างสื่อการสอนที่เหมาะสม และคึ่งดูดให้นักเรียนสนใจในบทเรียน เสริมจากการเรียนปกติในห้องเรียน ก็เป็นอีกวิธีหนึ่งที่น่าจะพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนให้สูงขึ้นได้

ผู้วิจัยจึงได้พัฒนาสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์ หลายชั้น ขึ้นมา เพื่อเป็นประโยชน์ในการศึกษาของนักศึกษาสาขาวิชาคณิตศาสตร์และสาขาวิชาการศึกษาต่อไป

## 1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อสร้างและหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น
2. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน
3. เพื่อศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์

## 1.3 สมมุติฐานการวิจัย

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน ไม่แตกต่างกัน
2. ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียน โดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์เรื่องปริพันธ์หลายชั้นอยู่ในระดับดี
3. ประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์อยู่ในเกณฑ์ 75:75

## 1.4 ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยได้กำหนดขอบเขตของการวิจัยครั้งนี้ไว้ดังนี้

1. ขอบเขตด้านประชากร

นักศึกษาชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาวิทยาศาสตร์ที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิต  
วิเคราะห์ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 14 คน แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มทดลอง  
จำนวน 6 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

2. ตัวแปรต้นคือการสอนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นและการสอน  
ตามปกติ

3. ตัวแปรตามคือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนด้วยสื่อ  
ทางคอมพิวเตอร์

### 1.5 คำนิยามศัพท์เฉพาะ

**สื่อทางคอมพิวเตอร์** หมายถึงบทเรียนทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิต  
วิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้นที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

**นักศึกษา** หมายถึงนักศึกษาสาขาวิทยาศาสตร์ที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิต  
วิเคราะห์ 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล  
ลงกรณ์

**ผลลัมภุทธิ์ทางการเรียน** หมายถึงคะแนนของนักศึกษาที่ได้จากการทำแบบทดสอบที่  
ผู้วิจัยสร้างขึ้นเมื่อเสร็จสิ้นการเรียน

**มาตรฐาน 75:75** หมายถึงเกณฑ์ที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์

- 75 ตัวแรกหมายถึงคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของจำนวนคะแนนของแบบฝึกหัด  
เพิ่มเติม

- 75 ตัวหลังหมายถึงคะแนนเฉลี่ยร้อยละ 75 ของจำนวนคะแนนจากแบบทดสอบ  
หลังเรียน

**ผู้เชี่ยวชาญ** หมายถึงอาจารย์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามที่มีความเชี่ยวชาญ  
ด้านการวัดผลและประเมินผล

### 1.6 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ได้สื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3  
เรื่องปริพันธ์หลายชั้นเพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับสอนวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป
2. นำแนวทางในการสร้างสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3  
เรื่องปริพันธ์หลายชั้นครั้งนี้ไปสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์วิชาอื่น ๆ ต่อไป
3. เพื่อนำผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทัศนคติของนักศึกษาที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้มา  
เป็นแนวทางในการพัฒนาการสร้างสื่อวิชาอื่น ๆ ของสาขาวิชาคณิตศาสตร์ต่อไป

## บทที่ 2

### แนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีหลักและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังต่อไปนี้

#### 2.1 แนวคิดทฤษฎีหลัก ได้แก่แนวคิดที่เกี่ยวกับหัวข้อต่อไปนี้

##### 2.1.1 E-Learning

1. ความหมายของ E-learning
2. องค์ประกอบของ E-Learning
3. ความรู้ที่ใช้ในเรื่อง E-learning
4. ข้อดีของการเรียนการสอนแบบ E-learning

##### 2.1.2 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

1. ความหมายของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
2. รูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
3. ขั้นตอนในการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
4. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
5. ประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
6. ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน
7. ประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

#### 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

##### 2.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

##### 2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

#### 2.1 แนวคิดทฤษฎีหลัก

##### 2.1.1 E-Learning

1. ความหมายของ E-learning  
ได้มีผู้บุคคลที่สนใจเกี่ยวกับ E-learning ให้ความหมายของคำว่า E-learning ไว้อย่างหลากหลายดังต่อไปนี้

โครงการการเรียนรู้แบบออนไลน์ สวทช. (2003) ให้คำนิยามไว้ว่า หมายถึงการศึกษา เรียนรู้ผ่านเครือข่ายคอมพิวเตอร์อินเทอร์เน็ต หรืออินทราเน็ต เป็นการเรียนรู้ด้วยตัวเอง ผู้เรียนจะได้เรียนตามความสามารถและความสนใจของตน โดยเนื้อหาของบทเรียนซึ่งประกอบด้วย ข้อความรูปภาพ เสียง วิดีโอ และมัลติมีเดียอื่น ๆ จะถูกส่งไปยังผู้เรียนผ่าน Web Browser โดยผู้เรียน ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้นเรียน สามารถติดต่อ ปรึกษา และเปลี่ยนความคิดเห็นระหว่างกันได้ เช่นเดียวกับการเรียนในชั้นเรียนปกติ โดยอาศัยเครื่องมือการติดต่อสื่อสารที่ทันสมัย (e-mail, web-board,chat) จึงเป็นการเรียนสำหรับทุกคน เรียนได้ทุกเวลา และทุกสถานที่ (Learning for all : anyone, anywhere and anytime)

สหุตติพงษ์ ลินปิยะเจริญ (2540) ได้ให้ความหมายของคำว่า E-Learning ว่า E ย่อมาจาก electronic ส่วน L ย่อมาจาก Learning ก็คือการเรียนรู้ ดังนั้น E-Learning จึงเป็นกระบวนการเรียนรู้หรือระบบการเรียนการสอนที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์ เข้ามาช่วยเพื่อที่จะให้เกิดการเรียนรู้ปัจจุบันเราต้องการที่จะให้การเรียนรู้เกิดขึ้นกว้างขวาง รวดเร็ว ประหนึด ซึ่งตรงนี้สื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือปัจจุบันเรียกว่า ICT (Information and Communication Technology) จะสามารถช่วยให้การจัดการเรียนการสอนมีต้นทุนต่ำลง ทำให้กว้างขวางขึ้น ICT เป็นเทคโนโลยีที่สามารถที่จะบูรณาการสื่ออิเล็กทรอนิกส์อื่น ๆ ที่เราเคยใช้เข้ามาสู่ระบบเพียงระบบเดียว และรวมทุกสิ่งทุกอย่างมาไว้ในคอมพิวเตอร์ เครื่องเดียว โดยอาศัยสื่ออินเทอร์เน็ต ดังนั้นจึงต้องการเน้นไปที่การบูรณาการมากกว่าคือ ระบบการเรียนการสอนที่อาศัยสื่ออิเล็กทรอนิกส์เข้ามาช่วยให้เข้าสู่ระบบเดียว

ปั้นกมภพ เย็นบำรุง (2544) ให้ความหมายของ E-Learning ว่าหมายถึง ระบบการเรียนการรู้ สอนแบบใหม่ ที่เราได้ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและระบบโทรคมนาคม คือ ICT มาช่วยในการบูรณาการเนื้อหาความรู้ซึ่งอยู่ในสื่ออื่น ๆ ที่เป็นอิเล็กทรอนิกส์ หรือในรูปของหนังสือ ทั้งหมดนี้นำมาอยู่ในรูปเดียวกันให้สอนผ่านคอมพิวเตอร์ โดยทำให้การเรียนรู้นี้ใช้ต้นทุนต่ำไปได้อย่างรวดเร็วทั่วถึงและได้ผลดีมีประสิทธิภาพ

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์ (2544) ได้ให้ความหมายของการเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ หรือ E-Learning ว่าหมายถึงการเรียนรู้บนฐานเทคโนโลยี ซึ่งครอบคลุมวิธีการเรียนรู้จากหลากหลายรูปแบบ อาทิ การเรียนรู้บนคอมพิวเตอร์ (Computer-Based Learning) การเรียนรู้บนเว็บ (Web-Based Learning) ห้องเรียนเสมือนจริง (Virtual Classrooms) และความร่วมมือกันผ่านระบบดิจิตัล (Digital Collaboration) เป็นต้น ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ทุกประเภท อาทิ อินเทอร์เน็ต เอ็กซ์พานเน็ต การถ่ายทอดผ่านดาวเทียม (satellite broadcast) ผ่านแอบบันทึกเสียง และวีดิทัศน์ (audio / video tape) โทรทัศน์ที่สามารถโต้ตอบกันได้ (Interactive TV) และซีดีรอม (CD-ROM)

ยืน ภู่วรรณ (2544) ได้ให้ความหมายสั้น ๆ ว่า E-Learning คือการเรียนผ่านเทคโนโลยี อิเล็กทรอนิกส์ที่ให้ต้นทุนถูก เรียนรู้ได้เร็ว ได้มาก สามารถกระจายได้อย่างทั่วถึง และที่สำคัญคือ ทำให้มีการพัฒนารูปแบบของการศึกษา การเรียนการสอนในรูปแบบใหม่ ๆ อย่างมาก many

ตนอมพร เดชาจารัสแสง (2545) ให้ความหมายของ E-Learning ไว้ว่า E-Learning สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะด้วยกัน ได้แก่ ความหมายทั่วไป และความหมายเฉพาะเจาะจง

ความหมายโดยทั่วไปจะครอบคลุมความหมายที่กว้าง กล่าวคือ จะหมายถึงการเรียนในลักษณะใดก็ได้ซึ่งใช้การถ่ายทอดเนื้อหาผ่านทางอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ ไม่ว่าจะเป็นคอมพิวเตอร์เครือข่าย อินเทอร์เน็ต (Internet) อินทราเน็ต (Intranet) เอ็กซ์ทราเน็ต (Extranet) หรือทางสัญญาณโทรศัพท์ดาวเทียม (Satellite) ที่ได้ซึ่งเนื้อหาสารสนเทศจากอยู่ในรูปแบบการเรียนที่เราคุ้นเคยกันมาพอสมควร เช่น คอมพิวเตอร์ช่วยสอน (computer – Assisted Instruction) การสอนบนเว็บ (Web-Based Instruction) การเรียนออนไลน์ (On – Line Learning) การเรียนทางไกลผ่านดาวเทียม หรืออาจอยู่ในลักษณะที่บังไม่ค่อยเป็นที่แพร่หลายนัก เช่น การเรียนจากวิดีโอชั้นเรียน (Video On Demand) เป็นต้น

ความหมายเฉพาะเจาะจง ของ E-Learning หมายถึง การเรียนเนื้อหาหรือสารสนเทศสำหรับการสอนหรือการอบรม ซึ่งใช้การนำเสนอด้วยตัวอักษร ภาพนิ่ง ผสมผสานกับการใช้ภาพเคลื่อนไหว วิดีโอชั้นเรียน และเสียงโดยอาศัยเทคโนโลยีของเว็บ ในการถ่ายทอดเนื้อหา รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีระบบการจัดการคอร์ส (Course Management System) ในการบริหารจัดการงานสอนด้านต่าง ๆ เช่น การจัดให้มีเครื่องมือการสื่อสารต่าง เช่น E-mail , web board สำหรับตั้งคำถาม หรือແຕกเปลี่ยนแนวคิดระหว่างผู้เรียนด้วยกันหรือกับวิทยากร การจัดให้มีแบบทดสอบหลังจากการเรียนจบเพื่อวัดผลการเรียน รวมทั้งการจัดให้มีระบบบันทึกติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการเรียน โดยผู้เรียนที่เรียนจาก E-Learning นี้ ส่วนใหญ่แล้วจะศึกษานอกห้องเรียน ด้วยตนเองเป็นส่วนใหญ่ เช่นเดียวกับการเรียนในรูปแบบเดิม แต่ต้องมีการเชื่อมต่อ กับระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์

ศักดา ใจบินกิจภูมิ (2545) ได้ให้ความหมายของ E-Learning ว่าเป็นการเรียนรู้แบบใหม่ ที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นสื่อระหว่างผู้เรียนและสอน ซึ่งสื่อการเรียนการสอนรูปแบบต่าง ๆ ที่ใช้ใน E-Learning ประกอบด้วย

|                       |   |
|-----------------------|---|
| E- Book               | เป็นสื่อสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ในรูปแบบของเอกสารหรือหนังสือ  |
| Virtual Lab           | เป็นสื่อที่สร้างคล้ายห้องปฏิบัติการที่ผู้เรียนสามารถเข้ามาทำการทดลอง (ในสถานการณ์จำลอง) ผ่านหน้าจอคอมพิวเตอร์                                       |
| Virtual Classroom     | เป็นสื่อที่สร้างให้เป็นห้องเรียนเสมือน โดยใช้กระดานขาว (web board) กระดานคุย (Chat) หรืออีเมล (E-mail) เพื่อ ติดต่อสื่อสารผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต |
| Web Based Instruction | เป็นสื่อที่สร้างใหม่อน โอมเพจหรือเว็บเพจ แต่เนื้อหาเป็นบทเรียนที่ใช้ใน  |

การเรียนการสอน และมักมีการประเมินผลผู้เรียนด้วย  
 E- library เป็นห้องสมุดอิเล็กทรอนิกส์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้บริการผ่านทางระบบ  
 เครือข่ายอินเทอร์เน็ต เช่น การสืบค้นผลงานวิจัยในรูปแบบทัศนคติย่อ  
 หรือบางครั้งเป็นผลงานวิจัยฉบับสมบูรณ์พร้อมให้ดาวน์โหลดข้อมูลไป  
 ใช้ได้ด้วย เป็นต้น

## 2 องค์ประกอบของ E-Learning

โครงการเรียนรู้แบบออนไลน์ แห่ง สวทช. (2003) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบ  
 ของ E-Learning ไว้ว่าการออกแบบพัฒนา Online – Learning จะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ  
 หลัก 4 องค์ประกอบด้วยกันคือ

### 1. ระบบจัดการศึกษา (Management Education System)

ไม่ว่าระบบใดในโลกก็ต้องมีการจัดการ เพื่อทำหน้าที่ควบคุม และประสานงาน ให้ระบบ  
 ดำเนินไปอย่างถูกต้อง องค์ประกอบนี้สำคัญที่สุด เพราะทำหน้าที่ในการวางแผน กำหนด  
 หลักสูตร ตารางเวลา แผนด้านบุคลากร แผนงานบริการ แผนด้านงบประมาณ แผนอุปกรณ์  
 เครือข่าย แผนประเมินผล และตรวจสอบ กระบวนการต่างๆ ในระบบ และนำทางแนวทางแก้ไข  
 เพื่อให้ระบบดำเนินต่อไปด้วยดี และไม่หยุดชะงัก

### 2. เนื้อหารายวิชาเป็นขั้นตอน ( Contents )

หน้าที่ของผู้เขียนข้อมูลที่ได้รับมอบหมายให้เป็นผู้สอนคือ การเขียนคำอธิบายรายวิชา วางแผนการสอน ให้เหมาะสมกับเวลา ตรงกับความต้องการของสังคม สร้างสื่อการสอนที่เหมาะสม  
 แยกบทเรียนเป็นบท มีการมอบหมายงานเมื่อจบบทเรียน และทำสรุปเนื้อหาไว้ตอนท้ายของแต่ละ  
 บท พร้อมทั้งแนะนำแหล่งอ้างอิงเพิ่มเติมให้ไปศึกษาค้นคว้า

### 3. สามารถสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน หรือระหว่างผู้เรียนด้วยกัน ( Communication )

ทุกคนในชั้นเรียนสามารถติดต่อสื่อสารกัน เพื่อหาข้อมูล ช่วยเหลือ และเปลี่ยนความคิดเห็น หรือ  
 ตอบข้อซักถาม เพื่อให้การศึกษาได้ประสิทธิผลสูงสุด สื่อที่ใช้อาจเป็น E-mail โทรศัพท์ , chat  
 board WWW board หรือ ICQ เป็นต้น

### 4. วัดผลการเรียน ( Evaluation )

งานที่อาจารย์มอบหมายหรือแบบฝึกหัดที่ยินดีจะทำให้ผู้เรียนมีประสบการณ์ และเข้าใจ  
 เมื่อหัวขามากขึ้น จึงสามารถนำไปประยุกต์แก้ปัญหาในอนาคตได้ แต่การจะผ่านวิชาใดไป  
 จะต้องมีเกณฑ์ มาตรฐาน เพื่อวัดผลการเรียน ซึ่งเป็นการรับรองว่าผู้เรียนผ่านเกณฑ์ จากสถาบัน  
 ใด ถ้าไม่มีการสอบก็คงไม่ได้ว่าผ่านหรือไม่ เพียงแต่เข้าเรียนอย่างเดียว จะไม่ได้รับความเชื่อถือ  
 มากพอ เพราะเรียนอย่างเดียวผู้สอนอาจสอนดี สอนเก่ง สื่อการสอนยอดเยี่ยม แต่ผู้เรียนนั่งหลับ  
 หรือโอดเรียน ก็ไม่สามารถทำการรับรองว่า การเรียนนั้นได้มาตรฐาน เพราะผ่านการอบรม มิใช่

ผ่านเกณฑ์มาตรฐานจากการอบรม ดังนั้นการวัดผลการเรียน จึงเป็นการสร้างมาตรฐานที่จะนำผลการสอนไปใช้งานได้ ดังนั้น E-Learning ที่ดีควรมีการสอบว่าผ่านเกณฑ์มาตรฐานหรือไม่

### 3. ความรู้ที่ใช้ในเรื่อง E-Learning

ความรู้ที่จำเป็นในการผลิตและการเรียนของระบบ E-Learning จะต้องมีอย่างน้อยดังต่อไปนี้

1. ความรู้พื้นฐานและภาพรวมเกี่ยวกับ E-Learning
2. การใช้ Window
3. การใช้ Power Point
4. การแปลงสัญญาณ (Streaming Media Encoding and Conversion)
5. สร้างสื่อลงสู่ CD DVD Hard disk
6. นำสื่อที่สร้างเสร็จแล้วขึ้นสู่ Server (High Speed Content)

### 4. ข้อดีของการเรียนการสอนแบบ E-Learning

ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา (2546) ได้สรุปข้อดีของการเรียนการสอนแบบ E-Learning ในรายงานการวิจัย เรื่องการพัฒนาและพัฒนาการเรียนการสอนแบบ E-Learning ในประเทศไทย ไว้ดังนี้

#### 1 ความยืดหยุ่นและความสะดวก (Flexibility and Convenience)

ผู้เรียน E-Learning สามารถเข้าถึงเนื้อหาหลักสูตร ณ เวลาและสถานที่ใดก็ได้ตามแต่ความสะดวก ซึ่งเป็นการขัดข้อจำกัดทางกายภาพที่เกิดจากการเรียนในห้องเรียนแบบเดิม การเรียนผ่านเว็บ สามารถเรียนได้จากที่บ้าน ที่ทำงาน หรือที่สถานศึกษาตามความสะดวกของผู้เรียน เป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทางและค่าใช้จ่ายในการใช้ห้องเรียนด้วย

#### 2. เรียนได้ทันใจตามต้องการ(Just – in time Learning)

นักเรียนสามารถเรียนผ่านเว็บ ได้ทุกขณะที่ต้องการ การเรียนแบบ E-Learning จึงสามารถซักจุใจและทำให้ผู้เรียนเรียนได้เป็นเวลานาน ไม่เบื่อ ผู้เรียนสามารถค้นหาและเข้าถึงความรู้ใหม่ ๆ ได้ทันเวลาและความต้องการ นอกเหนือเนื้อหาบนเว็บที่ถูกสร้างและปรับปรุงขึ้นใหม่ทุกขณะ ทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ตลอดชีวิต และนำไปใช้อย่างทันเหตุการณ์

#### 3. ผู้เรียนเป็นฝ่ายควบคุม (Learner control)

ในสภาพการเรียนการสอนผ่านเว็บ ผู้เรียนจะมีเสรีภาพในการค้นคว้าและเรียนรู้สิ่งที่ตนสนใจ ซึ่งบางครั้งอาจเป็นสิ่งที่อยู่นอกเหนือความคาดหวังของผู้สอน ผู้เรียนสามารถตัดสินใจเรื่องจังหวะการเรียนและประเด็นสำคัญของเนื้อหาการเรียนจึงทำให้เส้นทางของการเรียนแบบ (Just – in time

Learning ของนักเรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามความต้องการของตน ถ้าผู้เรียนมีวินัยในตนเอง มีเป้าหมายและความเข้าใจเกี่ยวกับสภาพแวดล้อมของเว็บ จึงจะทำให้ผู้เรียนควบคุมการเรียนผ่านเว็บได้อย่างมีประสิทธิภาพ

#### 4. รูปแบบมัลติมีเดีย (Multimedia Format)

เวิลด์ ไวน์ ช่วยให้การนำเสนอเนื้อหา มีรูปแบบที่หลากหลาย รวมทั้งตัวอักษร เสียง วิดีโอ ฯลฯ และการติดต่อสื่อสาร ณ เวลาจริง คุณสมบัตินี้ช่วยให้ผู้เรียนสามารถเลือกรูปแบบการนำเสนอที่มีประสิทธิภาพต่อการเรียนของคนมากที่สุด และครูผู้สอนก็สามารถเลือกรูปแบบที่เหมาะสมกับหลักสูตรมากที่สุด ได้

#### 5. แหล่งทรัพยากรข้อมูล (Information Resource)

มีปัจจัย 2 ประการที่ทำให้เว็บเป็นแหล่งทรัพยากรทางข้อมูลที่สำคัญ ประการแรกคือทุกวันนี้ ข้อมูลที่หลากหลายจำนวนมหาศาล อยู่บนเว็บ ไม่ว่าจะเป็นข้อมูลจากแหล่งการศึกษา ธุรกิจหรือจากภาครัฐ ทั่วโลก ปัจจัยประการที่ 2 คือรูปแบบ (hypertext) ของเวิลด์ ไวน์ ที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถคลิกเชื่อมไปสู่เว็บอื่น ได้ นักเรียนจึงสามารถก้าวผ่านห้องเรียนออกไปสู่แหล่งข้อมูลภายนอกได้ง่ายดาย โดยการเรียนผ่านเว็บนี้เอง

#### 6. ความทันสมัย (Currency)

เนื้อหาที่ใช้ในการเรียนบนเว็บนั้นสามารถปรับปรุงให้ทันสมัยได้ง่ายเมื่อเปรียบเทียบกับหนังสือเรียน จึงทำให้ครูสามารถนำเสนอข้อมูลที่ทันสมัยที่สุดเท่าที่มีอยู่ให้แก่ผู้เรียน

#### 7. ช่วยเผยแพร่ผลงาน (Publishing Capabilities)

นักเรียนที่ส่งงานไว้บนเว็บ ถือว่าเป็นโอกาสที่จะได้เผยแพร่องค์ความรู้สู่สาธารณะเว็บ เป็นแหล่งประกาศผลงานที่ดีเด่น เพื่อคนทั่วไปสามารถเข้าถึงได้ง่ายไม่มีข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่และผู้เรียนก็มีโอกาสได้เห็นผลงานของผู้อื่นบนเว็บด้วยเช่นกัน

#### 8. เพิ่มทักษะทางเทคโนโลยี (Increase Technology Skills)

การเรียนผ่านเว็บทำให้ผู้เรียนได้ใช้ทักษะและเพิ่มพูนความสามารถในการใช้เทคโนโลยียิ่งขึ้น โดยสำคัญ เพราะนักเรียนจะได้รับประสบการณ์ใหม่ ๆ และฝึกฝนทักษะได้จากเทคโนโลยีอันหลากหลาย

### 2.1.2 คอมพิวเตอร์ช่วยสอน

#### 1. ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ได้มีนักศึกษาของประเทศไทยหลายคน ได้ให้ความสนใจเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และได้แสดงทัศนะเกี่ยวกับความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไว้ดังนี้

พดุง อารยะวิญญาณ (2527) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึงการนำเครื่องคอมพิวเตอร์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยครูในการเรียนการสอนแทนที่ครูจะสอนด้วยตนเอง ครูจะบรรจุเนื้อหาเหล่านั้นไว้ในโปรแกรมซึ่งนักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง โดยใช้เครื่องคอมพิวเตอร์เป็นผู้ถ่ายทอดแทนครู

ยืน ภู่วรรณ (2531) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนคือ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ที่ได้นำเนื้อหาวิชา และ ลำดับวิธีการสอนมาบันทึกเก็บไว้ในคอมพิวเตอร์

ชูศักดิ์ เพรสคอทท์ (2539) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึงบทเรียนที่ใช้ คอมพิวเตอร์เป็นสื่อหรือช่องทางในการนำเสนอเนื้อหาซึ่งอาจเป็นกิจกรรมในรูปแบบต่าง ๆ โดย เป็นการรวมศักยภาพการทำงานของคอมพิวเตอร์และโครงสร้างที่พึงประสงค์ของแบบเรียน โปรแกรมเข้าไว้ด้วยกัน ทั้งนี้ส่วนใหญ่จะได้รับการออกแบบเพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหา ด้วยตนเอง และยึดความพร้อมและความสนใจของผู้เรียนเป็นหลัก ในบางกรณีผู้สอนอาจ พัฒนาบทเรียนตามพิวเตอร์ช่วยสอนที่มีลักษณะเฉพาะเหมาะสมสำหรับการใช้ร่วมกันในครัวเรือน หรือ เดียวกันจริงๆ ดังที่ได้

อนอมพร เลาหจรัสแสง (2541) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึง สื่อการเรียนการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสม ได้แก่ ข้อความ ภาพฟิก ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาที่เรียนหรือ องค์ความรู้ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการสอน ในห้องเรียนมากที่สุด

นอกจากนี้ยังมีนักการศึกษาต่างประเทศที่ได้ให้ความหมายของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไว่นานาชนิดดังนี้

Donald D. Spencer (1986) กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นระบบการสอนตามความต้องต่อระหว่างบุคคล ซึ่งใช้โปรแกรมนำเสนอโดยคอมพิวเตอร์ ในลักษณะสื่อการเรียน

Spenser (1997 :50) ได้กล่าวว่า คอมพิวเตอร์ช่วยสอนหมายถึงการประยุกต์ระบบคอมพิวเตอร์ ให้เป็นกระบวนการเรียนการสอนส่วนบุคคล โดยให้ลำดับขั้นการเรียนการสอนแก่ผู้เรียนภายใต้ การควบคุมของนักคอมพิวเตอร์ศึกษา ( Trollip & Alessi :1988) ได้กล่าวว่า รูปแบบการสอนมี 4 ขั้นคือ

- 1 ผู้สอนเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นข้อเท็จจริงให้กับผู้เรียน
- 2 ผู้เรียนได้รับเอกสารจากผู้สอน
- 3 ผู้เรียนฝึกหัดความชำนาญจากเอกสาร
- 4 ทดสอบผู้เรียนเพื่อให้ทราบว่าควรจะทำอย่างไรกับผู้เรียนต่อไป

จากความเห็นของนักการศึกษาของไทยและนักการศึกษาต่างประเทศได้ที่ได้ให้ความหมาย ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแล้ว พอกจะสรุปได้ดังนี้

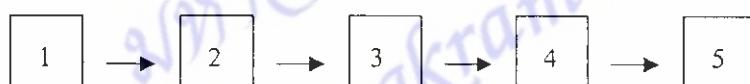
บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน หมายถึงสื่อการสอนทางคอมพิวเตอร์รูปแบบหนึ่ง ซึ่งใช้ความสามารถของคอมพิวเตอร์ในการนำเสนอสื่อประสมได้แก่ ข้อความ กราฟิก ภาพเคลื่อนไหว วิดีทัศน์ และเสียง เพื่อถ่ายทอดเนื้อหาบทเรียนหรือองค์ความรู้ ในลักษณะที่ใกล้เคียงกับการเรียนในห้องเรียนมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องตามความแตกต่างระหว่างบุคคลเพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการสอนและการรับรู้ของผู้เรียน

## 2. รูปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

บุปชาติ พพทกธกน (2535) ได้กำหนดครุปแบบของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ 2 รูปแบบ ดังนี้

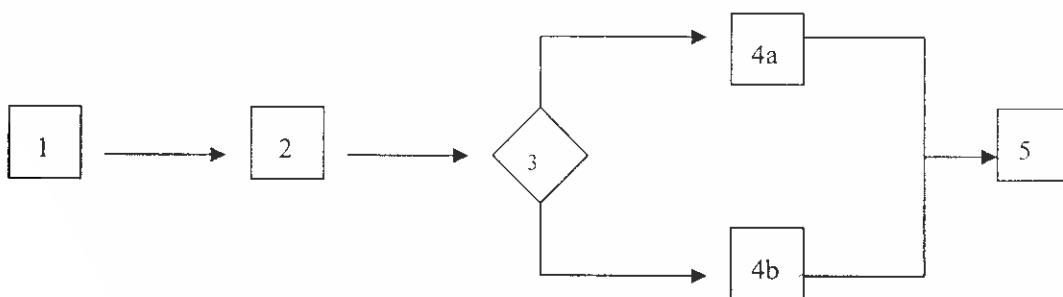
### 1 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเส้นทางเดียว (Linear Program)

เป็นการสร้างกรอบที่มีลำดับการตอบสนองอย่างต่อเนื่องเป็นเทคโนโลยีการที่สร้างและใช้ได้ง่าย ประกอบด้วยกรอบเนื้อหาหรือกรอบคำถามเรียงต่อกันไปในทิศทางเดียวกัน ลักษณะของบทเรียนแบบนี้ไม่เป็นที่นิยมในปัจจุบัน เพราะข้อเรียนเนื้อหาตายตัว ผู้เรียนเรียนเนื้อหาเหมือนกันหมด ไม่เอื้อต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล ไม่เหมาะสมกับผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกัน ซึ่งต้องเรียนทุกรอบมาที่ละกรอบเหมือนกันหมดทุกคน บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเส้นทางเดียวเขียนແนพผังได้ดังนี้



### 2 บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแตกกิ่ง (Branching Program)

บทเรียนลักษณะนี้ได้รับความนิยมจากผู้เรียนมากกว่าบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบเส้นทางเดียว เพราะมีลักษณะท้าทายและน่าสนใจกว่า เหมาะต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน ผู้เรียนเดือกด้วยตามระดับความรู้ความเข้าใจและความสามารถของตนเองແนพผังได้ดังนี้



บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนแบบแตกกิ่ง มีหลายรูปแบบ ดังนี้ คือ

(1) แบบข้อนกลับ (Linear Program with Repetition ) คล้ายคลึงกับโปรแกรมแบบเส้นทางเดียว ต่างกันตรงที่มีคำถ้าหากกระหว่างกรอบเนื้อหา ถ้าผู้เรียนตอบไม่ถูกโปรแกรมจะให้ผู้เรียนข้อนกลับมาขังกรอบเนื้อหาเดิมอีกครั้งและถามคำถ้าตามเดิมซ้ำอีก

(2) แบบสอบก่อนข้ามกรอบ ( Pre-test and Skip Format ) บทเรียนลักษณะนี้ทดสอบผู้เรียนก่อนเรียนเนื้อหา ถ้าทดสอบผ่านก็จะข้ามกรอบที่ผู้เรียนรู้เนื้อหานั้นไปขังกรอบเนื้อหาอื่นๆ ประยุกต์ใช้

(3) แบบข้ามและข้อนรับ (Gate Frames) ผู้เรียนสามารถข้ามกรอบไปได้หากรอบขึ้นอยู่กับความรู้ความเข้าใจในเนื้อหา หรืออาจส่งผู้เรียนกลับมากรอบที่ผ่านมาแล้วเพื่อเป็นการทบทวนเนื้อหางานส่วนใหม่

(4) แบบทางเดินหลักเส้น ( Secondary Tracks ) ประกอบด้วยกรอบในเส้นทางเดินหลักระดับ ทางเดินระดับที่ 1 เป็นเส้นทางเดินของกรอบเนื้อหาหลักที่ไม่มีคำอธิบายละเอียดมากนัก ทางเดินระดับที่ 2 และ 3 เป็นกรอบเนื้อหาที่เพิ่มเติมรายละเอียดมากกว่ากรอบที่อยู่ในทางเดินระดับที่ 1 รอบเนื้อหาที่อยู่ในทางเดินระดับที่ 1 จะเชื่อมต่อกับรอบเนื้อหาที่อยู่ในทางเดินระดับที่ 2 ที่ 3 เส้นทางเดินของผู้เรียนจึงมีได้หลายเส้นทางขึ้นอยู่กับความเข้าใจในเนื้อหาในกรอบทางเดินระดับที่มากน้อยเพียงใด กรอบในทางเดินระดับที่ 2 และ 3 จะให้เนื้อหาจากละเอียดน้อยไปสูงตามลำดับ โดยเนื้อหาในกรอบส่วนนี้จะเป็นเนื้อหาระบุเรื่องเดียวกันเพียงขยายความหมายของคำบางคำให้ชัดเจนขึ้น

(5) แบบกรอบซ่อมเสริมเดียว ( Single Remedial Branch ) จะเริ่มด้วยกรอบเนื้อหา ตามด้วยกรอบคำถ้า ถ้าตอบถูก จะได้รับข้อมูลป้อนกลับในทางบวกและเรียนเนื้อหาในกรอบต่อไป ถ้าตอบผิดก็จะได้รับการสอนซ่อมเสริมก่อนแล้วจึงเรียนเนื้อหาในกรอบต่อไป

(6) แบบมีห่วงกรอบซ่อมเสริม ( Remedial Loops ) มีลักษณะคล้ายคลึงกับแบบกรอบซ่อมเสริมเดียว ต่างกันตรงที่แทนที่จะแตกออกเป็นกรอบซ่อมเสริมกรอบเดียวกับลักษณะประกอบด้วยกรอบซ่อมเสริมห่างๆ กันเป็นชุดบทเรียนย่อย 5-6 รอบ เพื่อให้ความรู้และข้อมูลที่ผู้เรียนยังขาดอยู่ก่อนที่จะส่งผู้เรียนกลับกรอบเนื้อหาเดิม

(7) แบบกรอบซ่อมเสริมหลายกิ่ง ( Multiple Remedial Branches ) ประกอบด้วยกรอบเนื้อหาตามด้วยกรอบคำถ้าที่แตกเป็นกรอบซ่อมเสริมตั้งแต่ 2 กรอบขึ้นไป กรอบคำถ้าแต่ละกรอบจะมีกิ่งแยกออกตามจำนวนข้อของคัวเลือกในคำถ้าเลือกตอบนั้น โดยแยกออกมาอย่างน้อย 2 กิ่ง เพื่อไปยังกรอบซ่อมเสริมแล้วจึงส่งผู้เรียนมาขังกรอบคำถ้าเดิม เพื่อให้ผู้เรียนตอบคำถ้าในกรอบนั้นใหม่และเลือกคำตอบอื่น ดังนั้นจะมีคำตอบที่ถูกต้องอยู่เพียง 1 คำตอบ ค่าตอบที่ผู้เรียนเลือกจะเป็นตัวกำหนดคุณภาพเรียนว่าจะไปกรอบใดต่อไป นั่นคือ ถ้าผู้เรียนตอบถูกก็จะไปยังกรอบเนื้อหาใหม่ต่อไป แต่ถ้าผู้เรียนตอบผิดโปรแกรมก็จะไปยังกรอบซ่อมเสริมก่อนจะกลับมาขังคำถ้าเดิมใหม่

(8) แบบແຕກກິ່ງຄູ່ (Branching Frame Sequence) ປະກອບດ້ວຍກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ແຕກເປັນກຽບນີ້ອ່ານເສຣິມ 2 ກຽບນີ້ ດ້ວຍເຫຼືອກຽບຕອນຄໍາຄາມຂອງກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ສາມາດຜ່ານຈາກກຽບນີ້ເຫຼືອໄປຢັງອີກກຽບນີ້ ກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ລະກຽບຈະແສດງຂໍ້ຄວາມ 1-2 ຢ່ອໜ້າ ທີ່ຈຶ່ງເປັນຈົມນຸລີ່ທີ່  
ຜູ້ຮັບນຳມາປະບຸກຕີໃຫ້ໃນສະຖານທີ່ກຽບນີ້ກຽບນີ້ ກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ມີອູ່ 3 ຄໍາຕອນ ໂດຍມີຄໍາຕອນ  
ທີ່ຖືກຕົ້ງເພີຍ 1 ຄໍາຕອນ ຄໍາຕອນທີ່ຜູ້ຮັບນຳເລືອກຈະເປັນຕົວກໍາທັນດ່ວຍໃຫ້ກຽບນີ້ເຫຼືອໄປ ຊ້າ  
ຜູ້ຮັບນຳເລືອກຄໍາຕອນທີ່ຖືກຕົ້ງກີ່ຈະໄປຢັງເນື້ອທາກຽບຕ່ອງໄປ ແຕ່ຄໍາຕອນຝຶກກີ່ຈະຕົ້ງໄປຢັງກຽບນີ້  
ເສຣິມແລ້ວຈຶ່ງກັບນັມບັງກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ເດີມພໍ່ສຶກຍາແລະກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ມີກຽບນີ້ ຜູ້ຮັບນຳກັນອາຈ  
ຕ້ອງຜ່ານກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ແລະກຽບນີ້ເສຣິມທຸກກຽບນີ້ ບັງກັນຜ່ານກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ແລະກຽບນີ້ເສຣິມ  
ເພີຍບາງກຽບນີ້

(9) ແບບກິ່ງປະກອບ (Compound Branches) ໃຫ້ກັນນາກໃນການຮັບຮັບເພື່ອວິນິຈັບຍື້ອົບພຣົອງ  
ຂອງຜູ້ຮັບນຳໃຫ້ໃນສະຖານທີ່ກຽບນີ້ກຽບນີ້ ກຽບນີ້ມີຄໍາຕອນໃຫ້ຫຼື ມີໃໝ່ ກີ່ທີ່ແກ່  
ຈາກເຕີມກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ກຽບນີ້ຈະແຍກໄປຢູ່ກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ກຽບນີ້ໃຫ້ກຽບນີ້ແກ່

### 3. ຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງບົກພຣົອງ

ບຽບພຣົອງ ສຸວະຮັນປະເສຣິງ (2537) ທີ່ຈຶ່ງເປັນຜູ້ຮັບວາຍຸ້ນທີ່ເກີ່ມກັບກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ກຽບນີ້  
ກອມພິວເຕອີ່ຫຼືສອນໄດ້ເສັນຂັ້ນຕອນໃນການສ້າງບົກພຣົອງ

- 1 ສຶກຍາຫລັກສູດແລະຄໍາອົບຍາຍວິຊາເພື່ອສຶກຍາເນື້ອທາ ຈຸດປະສົງກີ່ ແລະນໂນຄົດຂອງເນື້ອ  
ເຮືອງທັງໝົດ
- 2 ເຈີນຈຸດມຸ່ງໝາຍເຊີງພຸດທິກຣມ
- 3 ຈັດແຈງເນື້ອທາແລະຂໍ້ຄໍາຄາມອອກເປັນຕອນ ພໍ່ເພື່ອໃຫ້ໃນການສອນທັງໝົດ
- 4 ສຶກຍາເອກສາຮແລະຈານວິຊ້ທີ່ເກີ່ມກັບກຽບນີ້ເຫຼືອທີ່ກຽບນີ້
- 5 ວາງໂຄຮງເຮືອງຂອງເນື້ອທາໃນແຕ່ລະດອນ
- 6 ສ້າງໂປຣແກຣມກອມພິວເຕອີ່ຫຼືສອນ
- 7 ນຳໂປຣແກຣມທີ່ສ້າງຈຶ່ງໄປກົດລອງເພື່ອຕຽບສອບຄວາມເໝາະສົມຂອງໂປຣແກຣມກັນນັກສຶກຍາ  
ທີ່ໄໝໃຫ້ກຸ່ມຕ້ວອຍໆຢ່າງຈຳນວນ 9 ຄນ
- 8 ຈັດທຳດັ່ງນັບລັງໄປບັນແຜ່ນຫຼືດີ
- 9 ດ້ວຍໂປຣແກຣມກອມພິວເຕອີ່ລົງໄປໃນຄົ່ງຄອມພິວເຕອີ່ ເພື່ອກົດລອງໃນທົ່ວອກກົດລອງ
- 10 ກົດລອງໃຫ້ໂປຣແກຣມເພື່ອຄູ່ຄວາມເໝາະສົມດ້ານ ການພຣົອງ ເວລາ
- 11 ແກ້ໄຂຂົບພຣົອງ
- 12 ນຳໄປປົງປັດຕິກາທົດລອງກັບກຸ່ມຕ້ວອຍໆຢ່າງທົດລອງ

#### 4. บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุวินล เกี้ยวแก้ว (2542) ได้เสนอแนวความคิดเกี่ยวกับบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการสร้างคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้ดังต่อไปนี้

1. ผู้เชี่ยวชาญด้านหลักสูตรและเนื้อหา ซึ่งจะให้คำปรึกษาในเรื่องวัตถุประสงค์และขอบข่ายของเนื้อหา กิจกรรมการเรียนการสอนระดับความรู้ของผู้เรียนตลอดจนวิธีดัดแปลงเมื่อพบปะ
2. ผู้เชี่ยวชาญด้านการสอนเป็นผู้มีประสบการณ์ด้านการสอน มีความรู้สึกเล็กซึ้งในเนื้อหา รู้เทคนิควิธีการนำเสนอ ซึ่งจะช่วยให้การสร้างบทเรียนมีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น
3. ผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อการสอน สามารถให้คำแนะนำด้านการออกแบบ การเลือกตัวอักษร เส้นรูปทรง แผนภูมิ รูปภาพ แสง สี เสียง ทำให้บทเรียนมีความน่าสนใจยิ่งขึ้น
4. ผู้เชี่ยวชาญด้านโปรแกรมคอมพิวเตอร์ จะให้คำปรึกษาในด้านการเขียนโปรแกรมภาษาคอมพิวเตอร์ ซึ่งต้องอาศัยประสบการณ์เป็นอย่างมาก ในปัจจุบันมีโปรแกรมสำเร็จรูปที่มีผู้พัฒนาขึ้นอยู่หลายโปรแกรม เช่น ระบบนิพนธ์บทเรียน (Authoring System) ซึ่งเป็นโปรแกรมใช้งานต่างๆ ดังนี้
  1. การผลิตตัวหนังสือ
  2. สร้างภาพ กราฟิก ลวดลายต่างๆ
  3. สร้างแบบฝึกหัด และแบบทดสอบ
  4. ควบคุมการทำงาน และข้อมูล
  5. จัดการเพิ่มข้อมูล
  6. สร้างบทเรียนและควบคุมการดำเนินการในบทเรียน
  7. ควบคุมการทำงานของข้อมูลและเฟรมต่างๆ ของบทเรียน
  8. ดำเนินการเสนอบทเรียน
  9. เก็บข้อมูลอื่นๆ ที่เอื้อต่อการจัดการ เช่น พจนานุกรม
  10. สามารถรับภาพ เสียงจากแหล่งภายนอกได้

#### 5. ประเภทของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุวินล เกี้ยวแก้ว (2542 : 4-7 ; Alessi and Trollip ,1988; Prince , 1991 ; ศรีศักดิ์ งามรمان , อรพันธุ์ ประสิทธิรัตน์ , 2530) ได้แบ่งประเภทของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ออกเป็นประเภทต่างๆ ได้ 8 ประเภทคือ

1. การสอนเสริม (Tutorial Instruction) เป็นรูปแบบบทเรียนที่มีผู้พัฒนามากที่สุด ใช้ในการสอนเสริม สอนกิ่งทบทวน หรือให้ผู้เรียนศึกษาทำความรู้ล่วงหน้า ก่อนการเรียนในชั้นเรียน โดยจะเสนอเนื้อหาความรู้เป็นส่วนย่อยๆ ในรูปแบบ ข้อความ ภาพ เสียง หรือตอบคำถามแล้วจะได้รับข้อมูลกลับ เป็นการเสริมกำลังใจ อาจเป็นภาพหรือเสียง ถ้าตอบผิด ต้องมีการอธิบายเนื้อหา

เพิ่มเติมแล้วจึงถือว่าถูกจะมีคำชมเชย แล้วนำเสนอนี้อหาต่อไป การใช้คอมพิวเตอร์ ประणานนี้นิยมสร้างบทเรียนแบบโปรแกรมคือแบบเส้นตรง และแบบสาขา แบบเส้นตรงจัดเนื้อหาออกเป็นส่วนย่อย ๆ บรรจุในแต่ละกรอบ และเรียงลำดับจากง่ายไปยาก สำหรับบทเรียนแบบสาขา จัดแบ่งเนื้อหาออกเป็นกรอบหลักและกรอบสาขา โดยกรอบสาขาวิชานี้ไว้เพื่อธินายเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนที่ยังไม่เข้าใจเนื้อหาในกรอบหลัก บทเรียนประणานนี้เป็นบทเรียนขั้นพื้นฐานของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน และสามารถใช้ได้แทนทุกสาขาวิชา เช่น มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์และวิทยาศาสตร์

2. การฝึกหัด (Drill and Practice) เป็นรูปแบบที่ไม่มีการเสนอเนื้อหาความรู้แต่ มีเฉพาะคำถาม ซึ่งเป็นบทเรียนที่ใช้ได้ในวิชาคณิตศาสตร์ ภาษา การเรียนภาษาอังกฤษ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ และวิทยาศาสตร์

3. สถานการณ์จำลอง (Simulation) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้ประणานนี้เป็นการนำกิจกรรมที่ใกล้เคียงกับความจริงมาให้ผู้เรียนได้ศึกษา เนื้อหาที่ไม่สามารถศึกษาในสถานการณ์จริง ได้เนื่องจากมีอันตราย หรืออาจมีเนื้อหาที่ซับซ้อนมากจำเป็นต้องใช้จินตนาการ เหล่านี้สามารถใช้สถานการณ์จำลองได้ เช่น โครงสร้างของอะตอม การเกิดปฏิกิริยาทางเคมี การศึกษาเกี่ยวกับอวัยวะภายใน เป็นต้น รูปแบบของโปรแกรมบทเรียน สถานการณ์จำลอง อาจจะประกอบด้วยการเสนอความรู้ ข้อมูล คำแนะนำเกี่ยวกับทักษะ การฝึกปฏิบัติ โดยอาจมีสิ่งเหล่านี้ทั้งหมดหรือเพียงอย่างใดอย่างหนึ่งก็ได้ แต่ในปัจจุบัน บทเรียนแบบนี้ มีจำนวนค่อนข้างน้อย เนื่องจากออกแบบได้ค่อนข้างยาก

4. เกมเพื่อการสอน (Instruction Games) การใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนประणานนี้ มีรูปแบบคล้ายกับบทเรียนแบบสถานการณ์จำลอง แต่แตกต่างกันโดยการเพิ่มบทบาทของการแข่งขันเข้าไปด้วย สิ่งที่ควรคำนึงในการใช้เกมเพื่อการสอนคือการเลือกเกมที่เหมาะสมกับวัฒนธรรมชาติ และความสนใจของผู้เรียน

5. การสาธิต (Demonstration) การจัดกิจกรรมการสาธิต จะสามารถใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนได้เป็นอย่างดี เพราะสามารถสร้างจุดเน้นด้านคุณภาพ ตี หรือการเคลื่อนไหวตามที่ต้องการ ในบางกรณีโปรแกรมการสาธิตจะเป็นบทเรียนย่อยแทรกอยู่ในโปรแกรมบทเรียน สถานการณ์จำลอง

6. การแก้ปัญหา (Problem Solving) เป็นโปรแกรมที่กำหนดเกณฑ์ให้ผู้เรียนได้พิจารณาได้ฝึกคิดและตัดสินใจ เพื่อประกอบการแก้ปัญหา โปรแกรมการแก้ปัญหาแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ โปรแกรมที่ให้ผู้เรียนเขียนเอง โดยกำหนดปัญหาและเขียนโปรแกรมสำหรับแก้ปัญหานั้น โดยคอมพิวเตอร์จะช่วยคิดคำนวณ และหาคำตอบที่ถูกต้องให้ ในกรณีนี้ คอมพิวเตอร์จะเป็นเครื่องช่วยให้ผู้เรียนบรรลุทักษะของการแก้ปัญหา โดยทำหน้าที่ในการคำนวณ ข้อมูลและจัดการที่บุ่งจากขั้นช้อน อีกประणานนึงคือโปรแกรมที่มีผู้เขียนไว้แล้วเพื่อช่วยให้ผู้เรียน

แก้ปัญหา เช่นผู้เรียนบันทึกข้อมูลที่ร่วบรวมได้จากการทดลองในเครื่องคอมพิวเตอร์ หลังจากนั้น สั่งให้เครื่องคอมพิวเตอร์ทำหน้าที่ประมวลผลและแสดงผล

7. การสร้างบทสนทนา (Dialogue) การเขียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อสร้างบทสนทนาที่เหมาะสมจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถโต้ตอบกับคอมพิวเตอร์ได้ถ้าหากับการสนทนาในสถานการณ์จริง คำสนทนาดังกล่าวจะประกอบด้วยภาษา พูดคุยสามารถป้อนคำสนทนาลงไปได้ การออกแบบที่น่าสนใจชวนคิดตามสามารถเร้าความสนใจของผู้เรียน ได้เป็นอย่างดีซึ่ง

8. การทดสอบ (Testing) การใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทดสอบก่อนเรียน ระหว่างเรียน และหลังเรียน จะเป็นเครื่องช่วยสอนที่มีประโยชน์มาก เนื่องจากโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการทดสอบความรู้ ตรวจให้คะแนนและแสดงผลตามที่ผู้สอนต้องการได้ นอกจากนี้การใช้โปรแกรมเพื่อการทดสอบยังใช้เพื่อการปรับปรุงคุณภาพของแบบทดสอบ ได้อีกด้วย

## 6. ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

สุวิมล เพียร์แก้ว (2542 : 9 – 10 : อ้างอิงจาก Prince , 1991 : 3 – 7 ; Tucker , 1997 : 5 –

6 ) ได้กล่าวถึงข้อจำกัดของการใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ดังนี้

1. การออกแบบบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ต้องอาศัยความสามารถ และเวลาของผู้สอนมาก การอบรมบุคลากรให้มีความรู้ความเข้าใจในการสร้างและใช้บทเรียนยังอยู่ในวงจำกัด

2. บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน มีลำดับขั้นตอน ในการสอนค่อนข้างแน่นอน อาจเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ของผู้เรียนได้

3. ผู้เรียนอาจขาดทักษะทางสังคม ได้ เนื่องจากการให้กำลังใจแก่ผู้เรียนโดยการรับทราบจากหน้าจอกомพิวเตอร์ว่าตอบคำถามได้ถูกต้อง อาจไม่เพียงพอ ดังนั้นผู้สอนต้องให้ผู้เรียนได้รับการยอมรับจากเพื่อน ครู หรือผู้ปกครองด้วย

4. การออกแบบโปรแกรมคอมพิวเตอร์เพื่อใช้ในการเรียนการสอน ยังมีไม่นักพอ บางโปรแกรมเน้น สีสัน และรูปแบบ แต่ด้อยในเรื่องสาระ การเลือกซื้อโปรแกรมที่ตรงกับวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนยังทำได้ค่อนข้างยากในปัจจุบัน

ซึ่งจะสอดคล้องกับความคิดเห็นของอนอมพร เลาหจารัสแสง (2541) ได้ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับ ข้อจำกัดของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้ดังนี้

1. การออกแบบโปรแกรมเป็นงานที่ใช้เวลาและความสามารถมาก และครูผู้รู้ เนื้อหาวิชา แต่ไม่สามารถสร้างโปรแกรม CAI ได้ด้วยตนเอง การพึ่งพา Programmer บังคับต้องพบอุปสรรคและข้อจำกัดอยู่

2. โปรแกรมคอมพิวเตอร์ไม่สามารถสอนบางเนื้อหาในลำดับขั้นสูง ๆ ของ Cognitive Domain ได้ ทั้งนี้ยังไม่รวมถึง Affective Domain และ Psychomotor Domain ซึ่งมี ข้อจำกัดมากขึ้นอีก

3. เมื่อเวลาผ่านไปผู้เรียนจะเริ่มเก็บข้อมูลคอมพิวเตอร์ซึ่งเกิดขึ้นแล้วในบางสังคม ทำให้ความกระตือรือร้นและแรงจูงใจที่จะเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ลดลง บางครั้งให้ผลตรงข้าม ผู้เรียนไม่ชอบที่จะเรียนกับเครื่องคอมพิวเตอร์

4. บทเรียนคอมพิวเตอร์ไม่ส่งเสริมพัฒนาการทางสังคม เพราะผู้เรียนจะใช้เวลาและทักษะของการได้ตอบกับเครื่องคอมพิวเตอร์มากกว่าผู้สอนหรือเพื่อนร่วมชั้นเรียนด้วยกัน

5. ผู้เรียนบางประเภท โดยเฉพาะในกลุ่มผู้ใหญ่ไม่ชอบที่จะเรียนตามลำดับขั้นหรือเป็นไปตามขั้นตอนของโปรแกรม ซึ่งโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนส่วนมากจะมีหลักการในการออกแบบให้เรียนเป็นขั้นตอน ซึ่งเป็นการบังคับแบบแผนของการเรียนกับผู้เรียน

6. คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ถึงแม่ราคารอบเครื่องคอมพิวเตอร์ และอุปกรณ์จะลดลง แต่สภาพแวดล้อมในการเรียน กับเครื่องคอมพิวเตอร์ เช่น ห้องเรียน สถานที่ และฐานข้อมูลต่างๆ ยังมีราคาสูง และจำกัดอยู่ในเฉพาะเขตตัวเมือง ที่มีสภาพเศรษฐกิจที่เจริญแล้ว ไม่สามารถใช้ได้กับห้องที่ในชนบทห่างไกลความเจริญ ที่ปัจจัยพื้นฐานของสาธารณูปโภคยังไม่ดี เช่นไฟฟ้า สายโทรศัพท์ เป็นต้น

7. ในประเทศไทย ความรู้ทางคอมพิวเตอร์ของบุคลากรทางด้านการศึกษา ตลอดจน Programmer ที่จะสร้างงาน CAI บัง北大เคน การพัฒนาโปรแกรมต่าง ๆ มุ่งไปสู่ธุรกิจมากกว่าการศึกษา จะสังเกตได้จากตลาดที่วางขาย Software จะมี CAI น้อยเมื่อเปรียบเทียบกับ Software ทางด้านธุรกิจ

8. ผู้เรียนและผู้สอนบางกลุ่มคาดหวังว่าคอมพิวเตอร์ช่วยการสอน จะให้ประสิทธิภาพการสอนสูง โดยคาดหวังไว้มากจากเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ลงทุนไป แต่ผลลัพธ์คืน ที่ได้รับน้อยกว่าที่คาดหวัง และธรรมชาติของการนำ CAI มาใช้จะประกอบไปด้วยปัจจัยอื่นๆ ในการลงทุนร่วมด้วยอีกมาก ถ้าคิดคำนวณการลงทุนขั้นต้น ก็จะทำให้สัดส่วนของการลงทุนกับผลที่ได้รับไม่เป็นที่พอใจของผู้ที่ต้องจ่ายเงินลงทุนกับการใช้ CAI

9. โปรแกรมที่ออกแบบไว้เพื่อ CAI ส่วนมากไม่ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ น้อยมาก ที่จะมี Programmer ที่สามารถให้บทเรียน CAI ส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์ ส่วนมากจะถูกจำกัดความคิดให้อยู่ในกรอบที่ผู้สร้างได้ทำไว้

10. ปัญหาทางเทคนิคของเครื่องคอมพิวเตอร์และอุปกรณ์ประกอบการเรียน CAI คุณภาพของสินค้าที่ผลิตออกมานาjakแหล่งต่าง ๆ มีคุณภาพที่ไม่เท่าเทียมกัน และความรู้ ของผู้ใช้ยังไม่ทันกับความเปลี่ยนแปลง กลไกการตลาดทำให้ผู้ใช้ได้สินค้าที่ด้อยคุณภาพหั้งที่จ่ายไปในราคากุณภาพ นอกเหนือนี้ Program ที่ออกแบบมาเพื่อ CAI ที่ออกแบบเครื่องคอมพิวเตอร์ที่มีอยู่ ทำให้ขาดทิศทางที่ชัดเจน ในการพัฒนาโปรแกรมที่จะใช้กับเครื่องคอมพิวเตอร์ของค่ายผู้ผลิตที่มีอยู่ หลากหลาย

## 7. ประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน

ได้มีผู้กล่าวถึงประโยชน์ของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนไว้หลายคนดังต่อไปนี้

พคุน อารยะวิญญาณ (2527) กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนดังนี้

1. ช่วยฝึกทักษะ
2. ช่วยให้การเรียนสนุกสนาน
3. ช่วยในการสอนเฉพาะราย ในกรณีที่นักเรียนรู้ช้าหรือขาดเรียน
4. ช่วยในการสาขิต เป็นการจำลองสถานการณ์เลียนแบบของจริง

ยุพิน พิพิชกุล และอรพรรณ ตันบรรจง (2535) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ในแง่ของการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ว่า

1. คอมพิวเตอร์สามารถสอนองค์ความรู้ทางคณิตศาสตร์ได้เป็นอย่างดี
2. คอมพิวเตอร์สามารถบริหารการสอนได้เป็นอย่างดี
3. คอมพิวเตอร์สามารถสอนความคิดรวบยอดและทักษะชั้นสูงที่ยากแก่การสอน
4. คอมพิวเตอร์สามารถคำนวณได้อย่างรวดเร็ว นักเรียนจึงเรียนได้รวดเร็วและ

ถูกต้อง

5. คอมพิวเตอร์สามารถสร้างแรงกระตุ้น และแรงจูงใจในการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ ตามออมพร เลาหจารัสแสง (2541) ได้ให้ความเห็นเกี่ยวกับประโยชน์ของบทเรียน

คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ไว้วังนี้

ประโยชน์ต่อนักเรียน

1. นักเรียนได้เรียนตามความสามารถของตนเอง และสามารถเรียนตามลำพังด้วยตนเองได้

2. ในด้านสีสัน ภาพและ เสียง เป็นสิ่งที่ช่วยกระตุ้นให้นักเรียนสนใจที่จะเรียน  
 3. การให้ผลป้อนกลับ ( Feedback ) ในทันทีและการให้การเสริมแรงแก่นักเรียน ได้รวดเร็วในระหว่างเรียน ทำให้นักเรียนเกิดความตื่นเต้น ไม่เบื่อหน่าย และเมื่อนักเรียนทำผิดพลาด ก็สามารถแก้ไขได้ทันที

4. สามารถประเมินความก้าวหน้าของนักเรียน ได้โดยอัตโนมัติ  
 5. นักเรียนได้เรียนตามลำดับขั้น จากง่ายไปยาก และไม่สามารถข้ามขั้นตอน ของกระบวนการเรียนไปได้

6. นักเรียนไม่สามารถตอบผลิตภัณฑ์คำตอบได้ก่อน จึงเป็นการบังคับให้นักเรียนเรียนจริงๆ ก่อนที่จะผ่านบทเรียนนั้นไป

7. นักเรียนสามารถที่จะทบทวนเนื้อหาหรือบทเรียนที่เคยเรียนไปแล้วได้ช้าอีกตามความต้องการ ทำให้เกิดความแม่นยำในวิชาที่เรียนอ่อน

8. นักเรียนเรียนได้ดีกว่าและเร็วกว่าการสอนตามปกติ ลดการลืมเปลี่ยนเวลา

9. นักเรียนจะไม่รู้สึกอภัย ถ้าตอบไม่ได้หรือเรียนรู้ได้ช้า ทำให้นักเรียนมีเจตคติที่ดี ต่อวิชาที่เรียน

10. ช่วยให้นักเรียนคงไว้ซึ่งพฤติกรรมการเรียนรู้ได้ดี เพราะไม่เป็นการบังคับล นักเรียนแต่เป็นการให้การเสริมแรงอย่างเหมาะสม ซึ่งเป็นการสร้างนิสัยรับผิดชอบให้เกิดขึ้นในตัว นักเรียน

### ประโยชน์ต่อผู้สอน

1. ครูใช้เวลาในการสอนน้อยลง คอมพิวเตอร์ช่วยสอนช่วยลดการทำงานที่ซ้ำๆ ได้

2. ครูใช้เวลา กับผู้เรียนน้อยลง  
 3. มีเวลาศึกษาตัวเอง งานวิจัย เพื่อจะนำไปพัฒนาความสามารถให้มากยิ่งขึ้น  
 4. ช่วยให้มีเวลาสำหรับตรวจสอบ และพัฒนาการเรียนการสอน  
 5. ช่วยการสอนในชั้นเรียน สำหรับผู้สอนที่มีงานสอนมาก โดยการเปลี่ยนจากการ ฝึกหัดก่อนในห้องเรียนมาใช้ระบบคอมพิวเตอร์แทน

6. ให้โอกาสในการสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมใหม่ๆ  
 ออลล์ (Hall , 1982) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของคอมพิวเตอร์ช่วยสอนต่อครูผู้สอน ดังนี้

1. ลดเวลาเพื่อจะได้มีเวลาสำหรับปรับปรุงการสอน
2. ลดเวลาที่จะต้องคิดต่อ กับผู้เรียน
3. ให้โอกาสในการสร้างสรรค์และพัฒนานวัตกรรมใหม่ๆ สำหรับวัสดุเพื่อ การศึกษา
4. ช่วยพัฒนางานวิชาการ
5. ช่วยการสอนในชั้นเรียนสำหรับผู้ที่มีงานสอนมาก

## 2.2 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ได้มีผู้ทำการวิจัยเกี่ยวกับบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ดังนี้

### 2.2.1 งานวิจัยภายในประเทศ

บรรพต สุวรรณประเสริฐ (2537) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาทดลองความมีประสิทธิภาพ ของโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเพื่อสอนวิชาหลักการคณิตศาสตร์ ผลการวิจัยพบว่า

1 การสอนด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียหลักการคณิตศาสตร์กับการสอนด้วยวิธี ปกติ ซึ่งจำแนกพิสัยตามระดับความสามารถ สูง ปานกลาง และต่ำ ไม่มีปฏิสัมพันธ์ทางการเรียน วิชาหลักการคณิตศาสตร์ทุกเรื่อง ในแบบทดสอบทุกฉบับที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05 แสดงว่า

ระดับความสามารถ กับการสอนไม่มีผลร่วมกันที่จะทำให้นิสิตมีผลลัพธ์ทางการเรียนแตกต่างกัน

2 นิสิตที่เรียนด้วยโปรแกรมมักดีมีเดย์มีผลลัพธ์ทางการเรียนสูงกว่าการสอนด้วยวิธีปกติ

3 นิสิตที่ระดับความสามารถแตกต่างกัน มีผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาหลักการคณิตศาสตร์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

**บุตพล ธรรมลังกา ( 2538)** พบว่า นักเรียนที่ใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลลัพธ์ทางการเรียน ความคงทนทางการเรียนรู้และเขตติดต่อวิชาคณิตศาสตร์ หลังการทดลองพบว่าดีกว่ากลุ่มที่เรียนตามปกติ

**นิมนวล นุญยะดิราก ( 2539)** ได้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์เรื่องการศึกษาเบรี่ยนเทิร์บ ผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่องรูปเรขาคณิตชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามปกติ ผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนที่เรียนโดยใช้โปรแกรมไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับนักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

**กัญญา เลิศสารมัตถิกุล ( 2539)** ได้ทำการศึกษาประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนวิชาคณิตศาสตร์ ค 012 เรื่องภาคตัดกรวย ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ผลการวิจัยพบว่า ผลลัพธ์ทางการเรียนของนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับนักเรียนที่เรียนด้วยวิธีปกติมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ซึ่งนักเรียนที่เรียนโดยใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนมีผลลัพธ์สูงกว่านักเรียนที่เรียนโดยวิธีปกติ

**นวัตตน์ เกตุครี เพ็ญนภา สุวรรณบำรุง ไพบูลย์ สัตย์ช่อ ภูริภัทร มุขประดับ และ อุทิศ รงค์ ( 2542)** ได้พัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องวิธีเรียงตัวเปลี่ยน พบว่า ผลลัพธ์ทางการเรียนที่มีการสอนเสริมนักเรียนโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนสูงขึ้น หลังการสอนเสริมด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

**เพชรพล เจริญศักดิ์ ( 2543)** ได้วิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตวิชาคณิตศาสตร์เรื่องทฤษฎีของปีทาゴรัส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างคือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนลดาดปลาเพ้าพิทยาคม จำนวน 44 คน พบว่า (1) ชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตที่สร้างขึ้น มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) ผู้เรียนมีความก้าวหน้าสูงขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 และ (3) นักเรียนมีความคิดเห็นดีต่อชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่ายอินเตอร์เน็ตในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน วิชาคณิตศาสตร์ สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กรุงเทพมหานคร

วิราพร นพพิทักษ์ (2546) ได้วิจัยเรื่องการพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2545 โรงเรียนริเวอร์วิววิทยาคุณ อำเภอแสงหวาน จังหวัดอ่างทอง จำนวน 30 คน ผลการศึกษาพบว่าประสิทธิภาพของบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียเรื่องอัตราส่วนและร้อยละที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นมีประสิทธิภาพสูงกว่าเกณฑ์ 80/80 ที่กำหนดคือ 88.33/88.22 (2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ภายหลังได้รับการสอนสูงกว่าก่อนเรียนด้วยบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดียอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

## 2.2.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ฟริดแมน (Friedman, 1974:799-A) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการนำบทเรียนโปรแกรมทางคอมพิวเตอร์มาใช้กับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย พนวจฯ ในระยะแรกผู้เรียนจะมีปัญหาด้านความเข้าใจ แต่ต่อมาจะเข้าใจดีและรวดเร็ว นอกจากนี้ยังพบว่าบทเรียนโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยประยุกต์เวลาได้อี 3-4 สัปดาห์

ไรท์ (Wright, 1984 :1063-A) ได้ทำการวิจัยเรื่องการศึกษาคอมพิวเตอร์ช่วยสอนในการเรียน การสอน สำหรับการเรียนซ้อมเสริมคณิตศาสตร์ในระดับอุดมศึกษา กลุ่มตัวอย่างมี 2 กลุ่ม คือ กลุ่มควบคุมใช้วิธีสอนแบบเดิม และกลุ่มทดลอง ใช้การเรียนซ้อมเสริมด้วยคอมพิวเตอร์ ผลการวิจัยพบว่า การนำเอาคอมพิวเตอร์มาช่วยสอนมีผลสัมฤทธิ์สูงกว่าการสอนแบบเดิม ในห้องเรียน

จอห์นสัน (Johnson, 1986:201) ได้ทำการวิจัยเรื่องการใช้โน้ตบุ๊กคอมพิวเตอร์สอนมโนคติทางสถิติ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา จำนวน 2 กลุ่ม ๆ ละ 165 คน กลุ่มที่หนึ่งเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน อีกกลุ่มเรียนตามปกติกับครู ผู้วิจัยทำการทดลองเป็นระยะเวลา 7 วัน เครื่องมือที่ใช้ทำการวิจัยประกอบด้วย โปรแกรมคอมพิวเตอร์ที่เกี่ยวกับการศึกษาเรื่องสถิติ แบบฝึกหัด แบบทดสอบ ผลการวิจัยพบว่า คะแนนของกลุ่มซึ่งได้รับการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ช่วยสอน ซึ่งเป็นกราฟิก ภาพเคลื่อนไหว กับคะแนนของกลุ่มที่เรียนตามปกติแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.038

จากการศึกษางานวิจัยต่าง ๆ ที่ดำเนินการทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ จะเห็นว่าในปัจจุบัน นักการศึกษา และสถาบันการศึกษาต่าง ๆ ต่างให้ความสนใจในการพัฒนาบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ อย่างต่อเนื่อง มีผลการวิจัยหลายครั้งที่ทำให้เห็นว่า การเรียนด้วยบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ประสบผลสำเร็จมากกว่าการสอนในชั้นเรียนปกติ รวมทั้งทัศนคติของผู้เรียนก็อยู่ในเกณฑ์สูง ดังนั้นในสาขาวิชาคณิตศาสตร์ซึ่งมีปัญหาทั้งค้านความยากของเนื้อหา และการขาดแคลนครุภัณฑ์สอน จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาบทเรียนทางคอมพิวเตอร์ให้มากขึ้นทั้งด้านคุณภาพและปริมาณ

## บทที่ 3

### วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเพื่อเพิ่มปริมาณเที่ยงผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น พร้อมทั้งศึกษาศักยภาพของนักศึกษาภายหลังการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการ ตามลำดับขั้นตอนดังนี้

#### 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

##### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

##### 3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

##### 3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

##### 3.5 กำหนดตัวแปรที่ศึกษา

##### 3.6 การเก็บรวบรวมข้อมูล

##### 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

#### 3.1 ระเบียบวิธีวิจัย

1. สร้างเครื่องมือในการวิจัย
2. ตรวจสอบคุณภาพและทดสอบประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์
3. เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง
4. สรุปผลการวิจัย และเขียนรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์
5. เมยแพร่งงานวิจัย

#### 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยเครื่องมือ 4 ประเภท ดังนี้ คือ

3.2.1 สื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาเคมีคลูสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่อง ปริพันธ์หลายชั้น ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ประกอบเนื้อหา 8 หัวข้อย่อยดังนี้

1. ปริพันธ์สองชั้น
2. ปริพันธ์สองชั้นหนึ่งอนริเวณที่ไม่ใช่สี่เหลี่ยมผืนผ้า
3. ปริพันธ์สองชั้นในระบบพิกัดเชิงข้าว
4. พื้นที่ผิว

5. ปริพันธ์สามชั้น
6. เช่นทรอยด์ ศูนย์ต่อ และทฤษฎีบทของปีปุส
7. ปริพันธ์สามชั้นในพิกัดทรงกระบอกและพิกัดทรงกลม
8. การเปลี่ยนตัวแปรในปริพันธ์หลายชั้น

3.2.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ที่ผู้จัดสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นข้อสอบแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก (Multiple Choices) มีจำนวน 25 ข้อ แยกตามเนื้อหา ดังต่อไปนี้

|  |             |
|--|-------------|
| 1. ปริพันธ์สองชั้น                                     | จำนวน 3 ข้อ |
| 2. ปริพันธ์สองชั้นเหนือบริเวณที่ไม่ใช่สี่เหลี่ยมผืนผ้า | จำนวน 3 ข้อ |
| 3. ปริพันธ์สองชั้นในระบบพิกัดเชิงข้าว                  | จำนวน 3 ข้อ |
| 4. พีนท์พีกา   | จำนวน 3 ข้อ |
| 5. ปริพันธ์สามชั้น                                     | จำนวน 4 ข้อ |
| 6. เช่นทรอยด์ ศูนย์ต่อ และทฤษฎีบทของปีปุส              | จำนวน 3 ข้อ |
| 7. ปริพันธ์สามชั้นในพิกัดทรงกระบอกและพิกัดทรงกลม       | จำนวน 3 ข้อ |
| 8. การเปลี่ยนตัวแปรในปริพันธ์หลายชั้น                  | จำนวน 3 ข้อ |
|  | รวม 25 ข้อ  |

3.2.3. แบบฝึกหัดเพิ่มเติมระหว่างเรียน ที่ผู้จัดสร้างขึ้นมีลักษณะเป็นแบบเลือกตอบ 4 ตัวเลือก เรื่องละ 5 ข้อ และแบบอัดนัยจำนวนเรื่องละ 3 ข้อ

3.2.4 แบบวัดทักษะคิดของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ ที่ผู้จัดสร้างขึ้น มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) ให้เลือกตอบตามความเป็นจริง หลังจากที่นักศึกษาได้เรียนบทเรียนจนแล้ว มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ คือมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด มีทั้งหมด 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้าน คือด้านเนื้อหา 10 ข้อ ด้านการนำเสนอ 10 ข้อ และด้านการนำไปใช้ 10 ข้อ

### 3.3 การสร้างและหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ ผู้จัดได้ดำเนินการดังนี้

3.3.1 สื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาเคลื่อนไหวและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น

3.3.1.1 การสร้างบทเรียนทางคอมพิวเตอร์วิชาเคมีคลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่อง ปริพันธ์หลายชั้น ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1) วิเคราะห์เนื้อหาของรายวิชา 4093401 เคมีคลั斯และเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 ตามหลักสูตรสถาบันราชภัฏ พ.ศ. 2543

2) แบ่งเนื้อหาออกเป็น 8 เรื่อง ดังนี้

1. ปริพันธ์สองชั้น
2. ปริพันธ์สองชั้นหนึ่งร่วมกับริเวณที่ไม่ใช่สี่เหลี่ยมผืนผ้า
3. ปริพันธ์สองชั้นในระบบพิกัดเชิงข้าม
4. พื้นที่ผิว
5. ปริพันธ์สามชั้น
6. เช่นทรงยอด ศูนย์ถ่วง และทฤษฎีบทของปั๊ปุ๊ส
7. ปริพันธ์สามชั้นในพิกัดทรงกรวยและพิกัดทรงกลม
8. การเปลี่ยนตัวแปรในปริพันธ์หลายชั้น

3) ศึกษารายละเอียดของเนื้อหาทั้ง 8 เรื่องจากเอกสารต่าง ๆ ทั้งภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

4) สร้างสื่อทางคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรม Microsoft Producer , Power Point , Flash ซึ่ง ส่วนประกอบของ เนื้อหาแต่ละเรื่องประกอบด้วย

1. ชื่อเรื่อง
2. เนื้อเรื่อง
3. แบบฝึกหัด
4. เฉลยแบบฝึกหัด

5) นำเอาสื่อทางคอมพิวเตอร์ทั้ง 8 เรื่องลงในคอมพิวเตอร์ ทั้งด้านเนื้อหา แผนภูมิ กราฟ กากบาทลีน ไวยา เสียง โดยใช้โปรแกรม Microsoft Producer

6) ทดสอบการทำงานของคอมพิวเตอร์ทั้ง 8 เรื่อง จนได้ผลเป็นที่พอใจ สามารถนำไป ดำเนินการหาประสิทธิภาพของเครื่องมือได้

7) นำเอาสื่อทางคอมพิวเตอร์ทั้ง 8 เรื่องบรรจุลงในแผ่นซีดี เพื่อดำเนินการหาประสิทธิภาพ ของเครื่องมือต่อไป

การหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์ได้ทำการดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) นำสื่อทางคอมพิวเตอร์ไปทดลองกับนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์สาขาวิชา

วิทยาศาสตร์มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม กลุ่มย่อย จำนวน 3 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า  $E_1;E_2$  หลังจากนั้นนำเอาบทเรียนทางคอมพิวเตอร์มาแก้ไขในเรื่อง ต่อไปนี้ ข้อความที่ผิดปรับปรุงแก้ไขแบบทดสอบ ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกหัดระหว่างเรียน ดำเนินการอัดเสียงใหม่ สำหรับบางแห่งที่ผิดและไม่ชัดเจน ปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนให้เหมาะสมยิ่งขึ้น แล้วนำเอาสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่แก้ไขแล้วบรรจุลงใส่แผ่นซีดีอีกครั้ง

2) นำสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ปรับปรุงแล้วจากข้อ 1) ไปทดลองใช้กับนักศึกษาโปรแกรมสถิติประยุกต์สาขาสาขาวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จำนวน 6 คน ไปปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องอีกครั้งในด้าน ต่อไปนี้ เพิ่มเติมภาพเคลื่อนไหวบางตอนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ปรับปรุงข้อทดสอบบางข้อให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดำเนินการอัดเสียงในส่วนที่มีการปรับปรุงแก้ไข แล้วนำสื่อทางคอมพิวเตอร์ไปบรรจุในแผ่นซีดีอีกครั้ง

3) หลังจากนั้นนำสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ได้แล้วไปทดลองใช้กับนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์สาขาวิทยาศาสตร์ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 จำนวน 12 คนแล้วนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์หาค่า  $E_1;E_2$  จนได้ประสิทธิภาพ  $E_1;E_2$  มีค่าเป็น  $76.25 : 75.00$  แล้วนำเอาบทเรียนที่ได้ประสิทธิภาพตามเกณฑ์มาตรฐานบรรจุลงแผ่นซีดี

8) สร้างเอกสารประกอบการเรียน เรื่องปริพันธ์หลายชั้น

9) สร้าง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนพร้อมทั้ง เฉลย ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบเลือกตอบทั้ง 8 เรื่อง จำนวน 25 ข้อ

### 3.3.2 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

3.3.2.1 ผู้วิจัยได้สร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนทั้งกลุ่มปกติ และกลุ่มทดลอง ซึ่งเป็นแบบทดสอบแบบปรนัย ทั้ง 8 เรื่อง จำนวน 40 ข้อ

3.3.2.2 นำเอาแบบทดสอบทั้งหมดมาหาอำนาจจำแนก (Discrimination Index) และหาความยากง่าย (Difficult Index) โดยทำการทดลองกับนักศึกษาที่เรียนวิชา แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 จำนวน 20 คน โปรแกรมคณิตศาสตร์และสถิติประยุกต์ โดยใช้ข้อสอบทั้ง 8 เรื่องจำนวน 40 ข้อ เรื่องละ 5 ข้อ การวิเคราะห์ใช้เทคนิค 50% ของกลุ่มสูงและกลุ่มต่ำ แล้วเลือกข้อสอบเฉพาะที่มีค่าความยาก ( $P$ ) อยู่ระหว่าง  $0.20 - 0.80$  และค่าอำนาจจำแนก ( $r$ ) ตั้งแต่  $0.20$  ขึ้นไป ได้จำนวนเรื่องละ 3 ข้อ ยกเว้นเรื่องที่ 5 ได้จำนวน 4 ข้อ รวมข้อสอบทั้งหมด 25 ข้อ

3.3.2.3 นำแบบทดสอบที่ได้หาค่าอำนาจจำแนก และหาค่าความยากง่าย จำนวน 25 ข้อ

มาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยทดสอบกับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่ม ตัวอย่างจำนวน 12 คน นำคะแนนที่ได้ไปแทนค่าในสูตร KR-21 ให้ได้ค่าความเชื่อมั่น ( $r_{tt}$ ) ตั้งแต่ .60 ขึ้นไป

### 3.3.3 แบบฝึกหัดระหว่างเรียน

ผู้วิจัยได้สร้างแบบฝึกหัดเพื่อวัดทักษะกระบวนการของผู้เรียนเป็นแบบฝึกหัดระหว่างเรียนชนิดเลือกตอบ จำนวนเรื่องละ 5 ข้อและแบบอัตนัยจำนวนเรื่องละ 3 ข้อ

### 3.3.4 แบบวัดทักษะของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.3.4.1 สร้างแบบวัดทักษะของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ จำนวน 30 ข้อ โดยแบ่งเป็น 3 ด้านดังนี้

- 1) ด้านเนื้อหา 10 ข้อ
- 2) ด้านนำเสนอ 10 ข้อ
- 3) ด้านการนำไปใช้ 10 ข้อ

ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า

และได้กำหนดระดับความคิดเห็นเพื่อการแปลความหมายออกเป็น 5 ระดับดังนี้

|                          |                                 |
|--------------------------|---------------------------------|
| มีความเหมาะสมสมมากที่สุด | ให้ค่าระดับความคิดเห็นเท่ากับ 5 |
| มีความเหมาะสมสมมาก       | ให้ค่าระดับความคิดเห็นเท่ากับ 4 |
| มีความเหมาะสมปานกลาง     | ให้ค่าระดับความคิดเห็นเท่ากับ 3 |
| มีความเหมาะสมสมน้อย      | ให้ค่าระดับความคิดเห็นเท่ากับ 2 |
| มีความเหมาะสมน้อยที่สุด  | ให้ค่าระดับความคิดเห็นเท่ากับ 1 |

3.3.4.2 นำเอาแบบวัดทักษะที่สร้างขึ้นไปให้ผู้เชี่ยวชาญด้านการวัดผลและประเมินผลคือ ร.ศ. วิราพร พงศ์อาจารย์ จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก สามารถตรวจสอบ แนะนำ และแก้ไขให้ เหมาะสม

## 3.4 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก ภาคปกติ โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ ที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 14 คน โดยแบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มทดลอง 6 คน กลุ่มปฎิบัติ 8 คน

### 3.5 กำหนดตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรต้นคือ

1. กลุ่มควบคุม
2. กลุ่มทดลอง

ตัวแปรตามคือ

1. ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน
2. ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์

### 3.6 การรวมรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการคั้งต่อไปนี้

3.6.1 ทดลองกับนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ภาคปกติ โปรแกรมวิชา คณิตศาสตร์ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มควบคุม ซึ่งเรียนแบบปกติในชั้นเรียน จำนวน 8 คน และกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนกับสื่อทางคอมพิวเตอร์จำนวน 6 คน

3.6.2 ขั้นตอนในการทดลองมีดังนี้

3.6.2.1 กลุ่มควบคุม (1) ให้เรียนในชั้นเรียนปกติของอาจารวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม ซึ่งผู้วิจัยเป็นผู้สอนเองตามตารางสอนของมหาวิทยาลัย จำนวน 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 คาบ ๆ ละ 50 นาที (2) ควบคุมห้ายทำการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

3.6.2.2 กลุ่มทดลอง ดำเนินการโดยผู้ร่วมวิจัยใช้เวลา 4 สัปดาห์ ๆ ละ 3 คาบ โดยมีขั้นตอนดังนี้

- 1) ใช้ห้องคอมพิวเตอร์ของศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
  - 2) ควบแรกให้ผู้ร่วมวิจัยเข้าใจการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ซึ่งบรรจุในแผ่นซีดีแก่นักศึกษาจนเข้าใจ พร้อมทั้งกำหนดเวลาเรียนในเวลาเดียวกันกับกลุ่มควบคุม
  - 3) ในแต่ละคาบเวลาของการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ นักศึกษาสามารถอ่าน ศึกษาเนื้อหา รูปภาพ พึงเสียงบรรยาย ทำแบบฝึกหัด พร้อมทั้งเฉลยกิจกรรมที่ได้ตามความสามารถของแต่ละคน โดยมีผู้ร่วมวิจัยควบคุมอย่างใกล้ชิด
  - 4) เมื่อหมดเวลา 3 คาบคือ 150 นาที นักศึกษากลุ่มนี้สามารถถกกลับเข้ามาศึกษาเพิ่มเติมจากสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ได้เรียนไปแล้วอีกที่ได้เพื่อทบทวนความเข้าใจให้ดียิ่งขึ้น
  - 5) ควบคุมห้ายให้ผู้ร่วมวิจัยดำเนินการดังนี้
- ก. วัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัย

## สร้างขึ้น

๑. วัดทักษณคดิของนักศึกษาที่มีค่าสื่อทางคอมพิวเตอร์โดยใช้แบบทดสอบวัดทักษณคดิที่ผู้จัดสร้างขึ้น

3.5.2.2 นำเอา ผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนทั้งสองกลุ่มและผลการวัดทักษณคดิ ของกลุ่มทดลองไปดำเนินการวิเคราะห์

### 3.7 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้จัดได้ใช้สถิติต่อไปนี้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.7.1 การหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์ ใช้สูตร  $E_1; E_2$   
(นภาพร สิงหนาต 2531)

$$E_1 = \frac{\sum x}{N} \times 100$$

เมื่อ  $E_1$  = ประสิทธิภาพของกระบวนการเรียน

$x$  = คะแนนรวมของทักษะการปฏิบัติการในระหว่างการใช้บทเรียนคอมพิวเตอร์ ช่วยสอน

$A$  = คะแนนเต็มของทักษะการปฏิบัติการในระหว่างการทดลองการใช้บทเรียน คอมพิวเตอร์

$N$  = จำนวนนักศึกษา

$$E_2 = \frac{\sum f}{B} \times 100$$

เมื่อ  $E_2$  = ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$f$  = คะแนนรวมของผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์

$B$  = คะแนนเต็มของผลสัมฤทธิ์หลังการใช้ชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์

$N$  = จำนวนนักศึกษา

3.7.2 การหาประสิทธิภาพของแบบทดสอบวัดความรู้ของแต่ละเรื่อง ใช้สถิติต่อไปนี้

3.7.2.1 หาค่าระดับความยาก (Difficulty Index) และค่าอำนาจจำแนก (Discrimination Index) ของแบบทดสอบโดยใช้สูตรดังนี้  
(วราพร พงศ์อาจารย์ 2542 )

$$P = \frac{P_H + P_L}{2}$$

$$r = P_H - P_L$$

เมื่อ  $P$  คือค่าระดับความยากของข้อสอบ

$r$  คืออำนาจจำแนกของข้อสอบ

$P_H$  คือสัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มสูง

$P_L$  คือสัดส่วนของคนตอบถูกในกลุ่มต่ำ

การแปลความหมายของค่า  $P$

$P = .00 - .09$  หมายถึงข้อสอบยากเกินไป

$P = .20 - .39$  หมายถึงข้อสอบค่อนข้างยาก

$P = .40 - .59$  หมายถึงข้อสอบยากง่ายพอเหมาะสม

$P = .60 - .80$  หมายถึงข้อสอบค่อนข้างง่าย

$P = .81 - 1.00$  หมายถึงข้อสอบง่ายเกินไป

การแปลความหมายของค่า  $r$

$r = .40$  ขึ้นไป หมายถึงมีอำนาจจำแนกสูงมาก

$r = .30 - .39$  หมายถึงมีอำนาจจำแนกสูง

$r = .20 - .29$  หมายถึงมีอำนาจจำแนกพอใช้ได้แต่ควรปรับปรุงบางอย่าง

$r = .00 - .19$  หมายถึงมีอำนาจจำแนกต่ำ

$r = ติดลบ$  หมายถึงมีอำนาจจำแนกกลับหรือใช้ไม่ได้

### 3.7.2.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ

คูเดอร์ – ริชาร์ดสัน (Kuder – Richardson) ( KR-21) ดังนี้

(บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์ 2543 )

$$r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k-\bar{X})}{kS^2} \right\}$$

เมื่อ  $r_{tt}$  ค่าความเชื่อมั่น

$k$  คือจำนวนข้อของแบบทดสอบ

$\bar{X}$  คือคะแนนเฉลี่ยของแบบทดสอบ

## บทที่ 4

### ผลการวิจัย

จากการนำสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์ หาขั้น ที่นักวิจัยสร้างขึ้น และนำไปใช้ทดลองกับนักศึกษาโปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ที่เรียนวิชา แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 นักวิจัย ได้ผลการทดลองดังนี้

- 1 การหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์
- 2 การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน
- 3 การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์

#### 1. การหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์ได้ผลดังตาราง 4.1 ถึงตาราง 4.3

ตาราง 4.1 แสดงประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ จากการประเมินแบบเดียว ( $n=3$ )

| คะแนนกิจกรรม | คะแนนหลังเรียน | $E_1 : E_2$ |
|--------------|----------------|-------------|
| 55           | 56             | 55:56       |

จากตาราง 4.1 พบว่าประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ มีค่า

$E_1 : E_2$  ยังไม่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัย ได้นำสื่อการสอนนี้มาปรับปรุงดังนี้

1. แก้ไขข้อความที่ผิดในบทเรียน
2. ปรับปรุงเนื้อหาบางส่วนที่ยากเกินไปให้เหมาะสมกับบทเรียนยิ่งขึ้น
3. ดำเนินการอัดเสียงใหม่ในกรณีที่ออกเสียงผิด มีเสียงรบกวน ไม่ชัดเจน หรืออธิบายไม่ชัดเจน
4. ปรับปรุงแก้ไขแบบฝึกหัดระหว่างเรียนให้ชัดเจนยิ่งขึ้น
5. ปรับปรุงแก้ไขข้อทดสอบให้ชัดเจนยิ่งขึ้น

ตาราง 4.2 ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์จากการประเมินแบบกลุ่ม ( $n=6$ )

| คะแนนกิจกรรม | คะแนนหลังเรียน | $E_1 : E_2$ |
|--------------|----------------|-------------|
| 65           | 62.67          | 65 : 62.67  |

จากตาราง 4.2 พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการสอนและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ มีค่า  $E_1 : E_2$  ยังไม่อุปในเกณฑ์มาตรฐาน ผู้วิจัยจึงได้ดำเนินการปรับปรุงสื่อทางคอมพิวเตอร์ดังต่อไปนี้

1. เพิ่มคำอธิบายบางเนื้อหาที่ยังไม่ชัดเจนให้ดียิ่งขึ้น
2. เพิ่มรูปภาพในบทเรียนบางตอนที่สื่อความหมายได้ดียิ่งขึ้น
3. ดำเนินการอัดเสียงใหม่ในส่วนที่มีการปรับปรุงแก้ไข
4. ปรับปรุงตัวเลือกของแบบทดสอบ

ตาราง 4.3 แสดง ประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์จากการประเมินภาคสนาม

| คะแนนกิจกรรม | คะแนนหลังเรียน | $E_1 : E_2$   |
|--------------|----------------|---------------|
| 76.25        | 75.00          | 76.25 : 75.00 |

จากตาราง 4.3 พบว่าค่าประสิทธิภาพของกระบวนการและผลลัพธ์ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ อุปในเกณฑ์ 75:75

ตาราง 4.4 แสดงค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบบัควัดผลสัมฤทธิ์

| จำนวนข้อสอบ | จำนวนผู้สอบ | คะแนนเฉลี่ย | $S^2$ | $r_u$ |
|-------------|-------------|-------------|-------|-------|
| 25          | 12          | 18.75       | 23.11 | 0.83  |

จากตาราง 4.4 จะพบว่าค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบบัควัดผลสัมฤทธิ์อยู่ในระดับ 0.83 ซึ่งสามารถนำไปใช้กับกลุ่มทดลองได้

2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนตามปกติในชั้นเรียน

ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดสอบโดยการใช้แบบทดสอบบัควัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หลังจากผู้เรียนเรียนจบเนื้อหา ทั้งสองกลุ่ม ได้ผลดังตาราง 4.5

ตาราง 4.5 เปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(25 ข้อ)

|             | ค่าเฉลี่ย | ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน | สถิติ t - test |
|-------------|-----------|----------------------|----------------|
| กลุ่มควบคุม | 17.625    | 1.685                | -0.039         |
| กลุ่มทดลอง  | 17.667    | 2.338                | (Sig = 0.970)  |

จากตาราง 4.5 พบว่า ผลสัมฤทธิ์ของการเรียนของทั้งสองกลุ่ม คือ กลุ่มปกติซึ่งเรียนกับผู้เชี่ยวชาญ และกลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์นั้นมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไม่แตกต่าง กัน ที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ 0.05

### 3. การศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ทั้ง 8 เรื่อง ใน 3 ด้านด้วยกัน คือด้านเนื้อหา ด้านนำเสนอ และด้านการนำไปใช้ ได้ผลดังตาราง 4.6 ถึง 4.8  
ทัศนคติของผู้เรียนด้านเนื้อหาต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งผลที่ได้ดังตาราง 4.6

ตาราง 4.6 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ในด้านเนื้อหา

| ด้านเนื้อหา   | X     | S.D  | แปลความหมาย |
|---|-------|------|-------------|
| 1. เนื้อหามีความชัดเจนเหมาะสม   | 4.00  | .00  | เหมาะสมมาก  |
| 2. คำอธิบายชัดเจนเหมาะสม  | 4.17  | .58  | เหมาะสมมาก  |
| 3. สื่อการสอนนี้ช่วยให้ท่านเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น                     | 3.67  | .76  | เหมาะสมมาก  |
| 4. สื่อการสอนนี้ช่วยให้ท่านมองเห็นกราฟ ต่างๆ ได้เร็วขึ้น                | 4.00  | .58  | เหมาะสมมาก  |
| 5. ลำดับของเนื้อหามีความเหมาะสม   | 4.33  | .69  | เหมาะสมมาก  |
| 6. ความละเอียดของเนื้อหามีความเหมาะสม                                   | 4.17  | .58  | เหมาะสมมาก  |
| 7. ปริมาณเนื้อหามีความเหมาะสม   | 4.00  | .38  | เหมาะสมมาก  |
| 8. เนื้อหามีความสมบูรณ์ ความถูกต้อง                                     | 3.50  | .53  | เหมาะสมมาก  |
| 9. เนื้อหาที่น่ามาสร้างสื่อทำให้สามารถเห็น ความเชื่อมโยง                | 3.67  | .95  | เหมาะสมมาก  |
| 10. ข้อผิดพลาดด้านการพิสูจน์อักษร และการใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มีน้อย | 3.83  | .69  | เหมาะสมมาก  |
| เฉลี่ย  | 3.934 | .574 | เหมาะสมมาก  |

จากตาราง 4.6 พบว่า ทัศนคติเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ ในด้านเนื้อหา มีความเหมาะสมสมมาก ในทุกด้าน ได้แก่ ความเหมาะสมด้านคำอธิบายชัดเจนมาก เกิดการเรียนรู้ได้ดีมาก สื่อทำให้เห็นภาพต่าง ๆ ได้ดีขึ้นมาก เนื้อหามีความสมบูรณ์เหมาะสมสมมาก เนื้อหาของสื่อทำให้เห็นความเชื่อมโยง ได้เหมาะสมมาก มีความละเอียดชัดเจน ลำดับของเนื้อหามีความเหมาะสมมาก และนอกจากนี้ยังมีความพิเศษด้านการพิสูจน์อักษรน้อย

ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อ การนำเสนอ ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ดังตาราง 4.7

ตาราง 4.7 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ในด้านการนำเสนอ

| ด้านการนำเสนอ                              | $\bar{X}$ | S.D | แปลความหมาย |
|--|-----------|-----|-------------|
| 1. ขั้นตอนการนำเสนอสื่อการสอนมีความเหมาะสม | 4.00      | .00 | เหมาะสมมาก  |
| 2. ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม                 | 4.17      | .41 | เหมาะสมมาก  |
| 3. สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มีความเหมาะสม     | 4.00      | .63 | เหมาะสมมาก  |
| 4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม               | 4.17      | .75 | เหมาะสมมาก  |
| 5. การใช้สีพื้นมีความเหมาะสม               | 4.00      | .63 | เหมาะสมมาก  |
| 6. ภาพเคลื่อนไหวมีความเหมาะสม              | 3.83      | .75 | เหมาะสมมาก  |
| 7. เสียงประกอบมีความเหมาะสม                | 4.00      | .63 | เหมาะสมมาก  |
| 8. รูปภาพประกอบชัดเจนเหมาะสม               | 4.00      | .63 | เหมาะสมมาก  |
| 9. สื่อการสอนมีความน่าสนใจ                 | 4.33      | .52 | เหมาะสมมาก  |
| 10. ข้อพิเศษด้านการนำเสนอ มีน้อย           | 3.83      | .75 | เหมาะสมมาก  |
| เฉลี่ย                                     | 4.03      | .57 | เหมาะสมมาก  |

จากตาราง 4.7 พบว่า ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ ในด้านการนำเสนอ มีความเหมาะสมมาก ในทุกข้อ นั่นคือ สื่อทางคอมพิวเตอร์มีขั้นตอนในการนำเสนอ มีความเหมาะสมมาก ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสมมาก การใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มีความเหมาะสมมาก ขนาดของตัวอักษร สีพื้น ภาพเคลื่อนไหว และเสียงมีความเหมาะสมมาก นอกจากนี้ รูปภาพ ประกอบมีความเหมาะสมมาก และมีความน่าสนใจในระดับเหมาะสมมาก และ ข้อพิเศษในการนำเสนอ มีน้อย

ทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อ การนำไปใช้ ของสื่อทางคอมพิวเตอร์ ดังตาราง 4.8

ตาราง 4.8 ค่าเฉลี่ยและค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของทัศนคติของผู้เรียนของสื่อทางคอมพิวเตอร์ ในด้านการนำไปใช้

| ด้านการนำไปใช้  | $\bar{X}$ | S.D  | แปลความหมาย |
|---|-----------|------|-------------|
| 1. ท่านสามารถใช้สื่อการสอนนำไปใช้เรียนเพิ่มเติมด้วยตนเองได้       | 4.50      | .55  | หมายความมาก |
| 2. ท่านสามารถนำสื่อการสอนไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไปได้       | 4.17      | .41  | หมายความมาก |
| 3. ท่านสามารถใช้สื่อการสอนทบทวนบทเรียนได้                         | 4.17      | .41  | หมายความมาก |
| 4. สื่อการสอนนี้มีประโยชน์ต่อผู้สอน                               | 4.17      | .75  | หมายความมาก |
| 5. สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน                                | 4.17      | .41  | หมายความมาก |
| 6. สื่อการสอนนี้ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น           | 3.83      | .93  | หมายความมาก |
| 7. ความสะดวกในการใช้สื่อการสอน มีความหมายมาก                      | 4.17      | .75  | หมายความมาก |
| 8. ท่านสามารถใช้สื่อนี้เป็นแนวทาง การจัดทำสื่อการสอนได้           | 4.00      | .63  | หมายความมาก |
| 9. สื่อการสอนนี้สามารถใช้ประกอบกับการเรียนในชั้นเรียนปกติได้      | 4.00      | .63  | หมายความมาก |
| 10. สื่อการสอนนี้มีประโยชน์ต่อผู้สอนใจสื่อการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ | 4.33      | .52  | หมายความมาก |
| เฉลี่ย  | 4.151     | .599 | หมายความมาก |

จากตาราง 4.8 พบว่า ทัศนคติเฉลี่ยของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ ในด้านการนำไปใช้มีความหมายมากในทุกข้อที่สอบถาม นั่นคือ ผู้เรียนสามารถใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ไปเรียนเพิ่มเติมได้ด้วยตนเอง สามารถนำไปเป็นพื้นฐานในการเรียน สื่อทางคอมพิวเตอร์มีประโยชน์ต่อผู้สอน มีประโยชน์ต่อผู้เรียน ช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำสื่อการสอนได้ สามารถใช้ประกอบกับการเรียนในชั้นปกติได้และผู้ตอบแบบสอบถามมีความเห็นว่าสื่อมีประโยชน์ต่อผู้สอนใจสื่อการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ในระดับหมายความมาก

## บทที่ 5

### สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ

#### 5.1 สรุป

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิต วิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาและเพื่อ ศึกษาคุณคติของนักศึกษาที่เรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ที่ผู้จัดสร้างขึ้น โดยสื่อทาง คอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นมีเนื้อหาทั้งหมด 8 เรื่อง ที่สร้างโดยใช้โปรแกรม Microsoft Producer , Power Point , Flash มีภาพเคลื่อนไหวและเสียงประกอบ มีส่วนประกอบทั้ง 8 เรื่องคือ ชื่อเรื่อง เนื้อเรื่อง แบบฝึกหัด และเฉลยแบบฝึกหัด เมื่อสร้างสื่อทางคอมพิวเตอร์เสร็จแล้ว ได้นำสื่อทาง คอมพิวเตอร์ไปทางประสีทธิภาพ และ

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้คือนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามภาคปกติโปรแกรม วิชาคณิตศาสตร์ ชั้นปีที่ 2 ที่เรียนวิชาแคลคูลัสและเรขาคณิต วิเคราะห์ 3 ในภาคเรียนที่ 2 ปี การศึกษา 2549 จำนวน 14 คน แบ่งเป็นกลุ่มทดลอง 6 คน และกลุ่มควบคุม 8 คน

ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาทั้งสองกลุ่ม กลุ่มที่หนึ่งเรียนโดยใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์ อีก กลุ่มหนึ่ง เรียนในชั้นเรียนปกติสอนโดยอาจารย์ผู้ชำนาญการสอน ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้น ไม่แตกต่างกัน ที่นัยสำคัญทางสถิติ 0.05

นักศึกษากลุ่มทดลองมีทัศนคติต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ทั้งด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ และด้านการนำไปใช้ ในระดับมี ความหมายสมมาก

#### 5.2 อภิปราย

1 ค่าคะแนนเฉลี่ยของทั้งสองกลุ่มค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับคะแนนเต็ม 25 คะแนน คือ ประมาณ 68% ทั้งนี้ เพราะว่า

(1) ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ของนักศึกษาค่อนข้างจะต่ำ นักศึกษาที่เลือกเรียนใน โปรแกรมวิชาคณิตศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงครามจะเป็นนักศึกษาที่พลาดจากการ สอนเข้ามามหาวิทยาลัยทั่วๆ ไปมากแล้ว

(2) เนื้อหาวิชาคณิตศาสตร์เรื่องปริพันธ์หลายชั้นค่อนข้างยากและเป็นนามธรรม การที่ ผู้เรียนจะเรียนให้เข้าใจได้ต้องอาศัยความรู้คณิตศาสตร์พื้นฐานและ การคิดการวิเคราะห์ และทำ แบบฝึกหัดมาก ๆ

2. ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนเฉลี่ยของผลการเรียนพบว่า กลุ่มทดลอง ซึ่งเรียนโดยสื่อการสอนทางคอมพิวเตอร์ มีค่ามากกว่า กลุ่มควบคุมซึ่งสอนโดยอาจารย์ผู้เชี่ยวชาญ ทั้งนี้ เพราะว่า

(1) กลุ่มควบคุม สามารถเรียนไปพร้อม ๆ กัน ใช้เวลาเท่า ๆ กัน และเมื่อครอคนใด คนหนึ่งลงทะเบียนได้ นักศึกษาอื่นๆ ก็ได้รับความรู้จากการตอบคำถามของอาจารย์ไปพร้อม ๆ กัน ทำให้คะแนนของนักศึกษาแต่ละคนในกลุ่มนี้ไม่กระจายมาก หรือมีค่าคะแนนใกล้เคียงกัน

(2) กลุ่มทดลอง มีเวลาเรียนจากสื่อทางคอมพิวเตอร์ตามที่กำหนดไว้เท่ากัน แต่หลังจากนั้นจะขึ้นอยู่กับความสนใจของนักศึกษาแต่ละคนซึ่งอาจจะใช้เวลาออกหน้าจากที่กำหนดไว้ไปศึกษาจากแผ่นซีดี ในช่วงเวลาอื่น ๆ ข้ามราย ๆ จนมีความเข้าใจมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งทำคะแนนของกลุ่มทดลองแต่ละคนแตกต่างกันมากกว่ากลุ่มควบคุม

3. ผลการเปรียบเทียบของค่าความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ( $t$ ) ของทั้งสองกลุ่ม พบร่วมกัน ซึ่งแสดงถึงความน่าเชื่อถือของผลการเรียนที่ได้ ทั้งนี้แสดงว่า สื่อทางคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ถ้าผู้สอนสามารถสร้างให้มีคุณภาพเป็นที่สนใจของนักศึกษา ซึ่งได้แก่เนื้อหาถูกต้อง การใช้ภาษาในการสื่อสารเข้าใจง่าย ละเอียดชัดเจน มีขั้นตอนการอธิบาย มีภาพประกอบที่ชัดเจน อาจเป็นภาพเคลื่อนไหว (animation) ประกอบด้วยก็จะเป็นที่น่าสนใจ สำหรับผู้เรียน ทำให้ไม่เบื่อต่อระบบการเรียนผ่านสื่อคอมพิวเตอร์นั้น ซึ่งสุดท้ายแล้วผลการเรียนก็จะไม่แตกต่างกับกันการเรียนในชั้นเรียนปกติและนักศึกษาจะสามารถใช้เวลาไปทำกิจกรรมอื่น ๆ ได้อีกมาก

4. ทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อการเรียนโดยใช้สื่อคอมพิวเตอร์ พบว่า นักศึกษาทัศนคติ ต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์เรื่องปริพันธ์หลายขั้นอยู่ในระดับดี หรือเหมาะสมมาก ทั้งสามด้าน คือ ด้านเนื้อหา ด้านการนำเสนอ และด้านการนำไปใช้ ซึ่ง แสดงถึงความน่าสนใจของนักศึกษาที่ตั้งไว้ทุกประการ นั้นแสดงว่า สื่อทางคอมพิวเตอร์ ถ้าผู้สร้างสามารถนำเสนอที่ชัดเจนมีสีสันดี ภาพชัดเจน บางส่วนมีภาพเคลื่อนไหวประกอบ การนำเสนอต่อเนื่องไม่สับสน น่าติดตามแล้ว จะทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีต่อสื่อการสอนด้วยคอมพิวเตอร์ได้

5. จากผลการวิจัยพบว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักศึกษาทั้งสองกลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญนั้นแสดงว่าในสภาพปัจจุบันถ้าเราสามารถนำ เอาความรู้ทางด้านคอมพิวเตอร์มาบูรณาการกับความรู้ทางคณิตศาสตร์ด้วยเทคนิควิธีการที่ถูกต้องและมีประสิทธิภาพแล้วจะช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนของนักศึกษาที่เรียนวิชาคณิตศาสตร์ได้ในระดับหนึ่งซึ่งจะช่วยบรรเทาการขาดแคลนครู อาจารย์คณิตศาสตร์อย่างในสภาพปัจจุบันได้

### 5. 3. ข้อเสนอแนะ

#### 5.3.1 ข้อสังเกตจากการวิจัย

1. ผลการวิจัยสอดคล้องกับสมมุติฐานที่ผู้วิจัยตั้งไว้ทุกประการทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและด้านทักษะดิจิทัลของผู้เรียนที่มีต่อสื่อทางคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้น

2. ปัญหาและอุปสรรคของการวิจัยครั้งนี้คือสื่อคอมพิวเตอร์ที่สร้างขึ้นบางตอนยังไม่คงดูดความสนใจของผู้เรียนเท่าที่ควรที่นี่ เพราะว่าเนื้อหาของสื่อจะเน้นด้านการบรรยายเป็นส่วนใหญ่ส่วนด้านรูปภาพ ข้อมูลเชิงเปรียบอขเทียบหรือข้อมูลเชิงเคลื่อนไหวยังมีน้อยในการพัฒนาครั้งต่อไปควรจะเพิ่มการเคลื่อนไหวแบบ animation ให้มากขึ้น

3. การที่จะทำงานวิจัยนี้ให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้นนั้นควรจะมีทีมงานวิจัยที่ประกอบด้วยบุคลากรหลาย ๆ ด้านร่วมกันคือ ผู้สอนที่มีความเชี่ยวชาญ นักคณิตศาสตร์ที่เก่งด้านเนื้อหา นักคอมพิวเตอร์ นักออกแบบเครื่องมือที่มีความสามารถจะทำให้ได้สื่อการสอนที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

#### 5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการแก้ปัญหาและการพัฒนา

1. นำสื่อทางคอมพิวเตอร์ วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้นให้ศูนย์คอมพิวเตอร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลกลงใน Web site [www.psru.ac.th](http://www.psru.ac.th) เพื่อให้นักศึกษาได้มีโอกาสใช้งานขึ้น และสามารถปฎิบัติการเรียนกับอาจารย์ผู้สอนได้โดยตรงทาง home page ของผู้สอน หรือทาง email ได้

2. นำสื่อทางคอมพิวเตอร์วิชาแคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 เรื่องปริพันธ์หลายชั้นบรรจุลงในแผ่นซีดี จำนวนพอสมควร แล้วมอบให้สำนักวิทยบริการเพื่อให้นักศึกษาปีมีไปคัดลอกเป็นของตนเองหรือนำไปได้ไปเรียนด้วยตนเองได้

#### 5.3.3 ข้อเสนอแนะเพื่อการทำวิจัยต่อไป

1. ควรขยายเนื้อหาไปยังเรื่องอื่น ๆ จนครอบคลุมรายวิชา แคลคูลัสและเรขาคณิตวิเคราะห์ 3 ให้มากที่สุดที่จะทำได้

2. ควรพัฒนาสื่อทางคอมพิวเตอร์ในลักษณะนี้ไปยังรายวิชาคณิตศาสตร์อื่น ๆ ที่มีเนื้อหาบางส่วนที่เหมาะสมกับสื่อทางคอมพิวเตอร์ ซึ่งอาจจะไม่จำเป็นต้องทำทั้งรายวิชา ก็ได้

## บรรณานุกรม

กรมวิชาการ. ( 2539). การประเมินสภาพจริง. (Authentic Assessment).

กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ครุสกา ลาดพร้าว.

การศึกษานอกโรงเรียน ศูนย์เทคโนโลยีทางการศึกษา สำนักบริหารงาน . ( 2546).

รายงานการวิจัย พัฒนาการและทิศทางของ E- Learning ในประเทศไทย. กรุงเทพฯ :  
บางกอกนลลิต.

กัญญา เลิศสามัตติบุญ. (2539). การศึกษาประถมศึกษาพื้นที่ชั้นชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4. วิทยานิพนธ์ (กศ.ม.  
คณิตศาสตร์)). มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เกรียงศักดิ์ เกรียงศักดิ์. (2544, พฤษภาคม. 16-30). e-learning ยุทธศาสตร์การเรียน .

Economy , 1 (26) , 43.

โครงการการเรียนรู้แบบออนไลน์แห่ง ส.วท.ช. (2545). ทำความรู้จักกับ e- Learning กัน

เถอะ . [ On line]. Available : <http://www.thai2learn.com/elearning/index.php>.  
[2003, June 17].

ชูศักดิ์ เพรสคอทท์. (2539). ประมาณสาระชุดวิชาประสบการณ์วิชาชีพอาชีวศึกษา  
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสูงทักษิรราช.

ตนอมพร เลาหจารัสแสง . ( 2545). Designing E- Learning : หลักการออกแบบและ  
การสร้างเว็บเพื่อการเรียนการสอน . เชียงใหม่ : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.

ตนอมพร (ตันพิพัฒน์) เลาหจารัสแสง. ( 2541). คอมพิวเตอร์ช่วยสอน. กรุงเทพฯ :  
บริษัทวงศ์ โปรดักชัน. จำกัด.

นภาพร สิงหาด. (2531). การพัฒนาชุดการสอนรายบุคคลเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพ  
ทางการวิจัยสำหรับครูและบุคลากรการศึกษาประจำการ. ปริญญาบัณฑิต  
บัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์วิโรฒประสานมิตร.

นวรัตน์ เกตุครร, เพ็ญนา สรวณ์บำรุง, ไพบูลย์ สัตย์ชื่อ, ภูริภัทร นุขประดับ, และ  
อุทิศ รงค์รี . ( 2542). การพัฒนาโปรแกรมคอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่องวิธีเรียง  
สับเปลี่ยน. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร .

นินนวล นุญยะดิเรก. (2539). การศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชา  
คณิตศาสตร์เรื่องรูปเรขาคณิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้  
ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนตามปกติ. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต.  
มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- นุตผล ธรรมลังกา. ( 2538). การทดลองเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาคณิตศาสตร์เรื่อง รูปเรขาคณิต ชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 โดยใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยสอนกับการสอนปกติ. วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- บรรพต สุวรรณประเสริฐ. ( 2537). การศึกษาทดลองความมีประสิทธิภาพของโปรแกรมคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เพื่อสอนวิชาหลักการคณิตศาสตร์. พิมพ์โลก : มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- ( 2538). การผลิตสื่อมัลติมีเดียเพื่อใช้สอนคณิตศาสตร์. กรุงเทพมหานครฯ : คณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ.
- บุปผาดิ ทพทิกรณ์. (2535). สร้าง CAI ด้วยโปรแกรม Authware . ในเอกสารประกอบการประชุมปฏิบัติการ. หน้า 1-30 . กรุงเทพฯ : สำนักบริการ คอมพิวเตอร์.
- บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์. (2543). การวิจัย การวัดและประเมินผล. (พิมพ์ครั้งที่ 2 ). กรุงเทพฯ : ภาควิชาศึกษาศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล . โรงพิมพ์ครีอนันต์ .
- ปีกมารพ เย็นบำรุง . ( 2544). E-Learning มิติใหม่แห่งการเรียนรู้ใน การอภิปรายวิชาการวันที่ 25 กรกฎาคม 2544 . มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ผดุง อารยะวิญญา. ( 2527). ไมโครคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเอช – เอนการพิมพ์.
- เพชรพล เจริญศักดิ์. (2543). การพัฒนาชุดการเรียนด้วยคอมพิวเตอร์ผ่านเครือข่าย อินเทอร์เน็ต วิชาคณิตศาสตร์ เรื่องทฤษฎีบทปีก้าโกรัส สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตร์ มหาบัณฑิต ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ยืน ภู่วรรณ. E-Learning มิติใหม่แห่งการเรียนรู้. ใน การอภิปรายทางวิชาการวันที่ 25 กรกฎาคม 2544. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.
- ( 2531). ไมโครคอมพิวเตอร์. “การใช้ไมโครคอมพิวเตอร์ช่วยในการเรียนการสอน”, (36) , 120 – 129 .
- ยุพิน พิพิธกุล, และ อรพรรณ ตันบรรจง. (2535) . เทคโนโลยีในการผลิตสื่อการสอน คณิตศาสตร์ (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : ม.ป.ท.
- วิราพร นพพิทักษ์. (2546). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย เรื่องอัตราส่วน และร้อยละชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. สารนิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยศรีนครินทร์โรม.

วิราพร พงศ์อาจารย์. (2542). การประเมินผลการเรียน. พิมพ์โดย: สถาบัน

ราชภัฏพิษณุโลกส่ง过来.

วุฒิชัย ประสารถอย. (2543) . บทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอน : นวัตกรรมเพื่อการศึกษา .

กรุงเทพฯ. : ห้างหุ้นส่วนจำกัด วี.เจ. พรินติ้ง .

ศักดา ไชยกิจกิจญ์. (2545,มกราคม - เมษายน ).การปฏิรูปการเรียนรู้สู่ E- Learning. วารสาร  
ส่งเสริมประสิทธิภาพการเรียนการสอน. 11 (ม.ค. – เม.ย.) ,17 - 19 .

ศักดิ์ชัย เสรีรักษ์.(2530). การพัฒนาบทเรียนโปรแกรมที่ใช้กับบทเรียนเครื่อง  
ไมโครคอมพิวเตอร์สำหรับสอนช่องสื่อเสริมในวิชาคณิตศาสตร์ ค. 204 เรื่อง สมการ.  
วิทยานิพนธ์ ศิลปศาสตร์มหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

สุฤทธิ์พงษ์ ลิมปีழิร์. . E-Learning มิติใหม่แห่งการเรียนรู้. ในการอภิปรายทางวิชาการวันที่ 25  
กรกฎาคม 2544. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมราช.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ.(2539). แผนพัฒนา การศึกษาแห่งชาติดังนี้ที่ 8  
(2540- 2544). กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์กรุงสาก.

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติและสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.

(2541). วิกฤตการณ์วิทยาศาสตร์ศึกษาของไทย. กรุงเทพฯ : บริษัทดีไซร์ จำกัด.  
สุวิมล เจี้ยวแก้ว. ( 2542) . การพัฒนาบทเรียนมัลติมีเดียเพื่อช่วยสอนหน่วยทักษะการใช้คำาน  
ปัตตานี: มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ วิทยาเขตปัตตานี .

Spenser Donald D . (1986). **Computer : An Introduction** . Ohio : Bell & Howell company ,

Friedman , Lucile T.( 1974). “ Programmed Lessons in RPG Computer Programming for

New York city High School Seniors,” **Dissertation Abstracts International**.

35(2) : 799 – A .

Hall ,K.A. (1982). Computer Based Education . in **Encyclopedia of Educational  
Research** , New York : Free Press.

Johnson , Noel Charles . (1986).Using a Microcomputer to teach a Statistical Concept .

**Dissertation Abstracts International**. 47(2) ,455 –A.

Spenser ,Donald D . (1986). **Computer : An Introduction** . Ohio : Bell & Howell company ,

\_\_\_\_\_ (1997). **Computer Dictionary** (2 nd ed) . Florida: Camrtot Publishing Company,  
Inc.

Wright, P.A. (October,1984 ) . A Study of Computer Assisted Instruction for Remediation in  
Mathematics on the Secondary Level , **Dissertation Abstracts International**.

45(4) ,1603 – A .

ภาควิชานวัตกรรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม  
Pibulsongkran Rajabhat University

ภาคผนวก ๑

เครื่องมือการวิจัย

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูล侈คราม  
Pibulsongkran Rajabhat University

**แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์เรื่องปริพันธ์หลายชั้น (เวลา 1 ชั่วโมง 30 นาที)**

**1 คำชี้แจง** จงเลือกคำตอบที่ถูกต้องที่สุดแล้วทำเครื่องหมาย  ลงในกระดาษคำตอบ

(ข้อละ 1 คะแนน)

1. จงหาค่าของ  $\int_{\pi/2}^{\pi} \int_1^2 x \cos xy \, dy \, dx$

ก.  $\frac{1}{3}$

ข.  $-\frac{1}{3}$

ก.  $-\frac{3}{2}$

ข.  $\frac{3}{2}$

2. จงหาค่าของ  $\iint_R (x \sin y - y \sin x) dA ; R = \{(x, y) | 0 \leq x \leq \pi/2, 0 \leq y \leq \pi/3\}$

ก.  $-\frac{\pi^2}{18}$

ข.  $-\frac{\pi^2}{8}$

ก.  $\frac{\pi^2}{18}$

ข.  $\frac{\pi^2}{72}$

3. จงหาค่าของ  $\int_4^6 \int_{-3}^7 dy \, dx$

ก.  $-20$

ข.  $-8$

ก.  $20$

ข.  $40$

4. จงหาปริพันธ์ซ่อน  $\int_1^2 \int_y^{3-y} y \, dx \, dy$

ก.  $-\frac{1}{2}$

ข.  $\frac{5}{6}$

ก.  $\frac{35}{12}$

ข.  $\frac{15}{4}$

5. จงหาค่าของ  $\int_0^a \int_0^{\sqrt{a^2-y^2}} (x+y) \, dx \, dy ; a > 0$

ก.  $\frac{4}{3}a^3$

ข.  $\frac{3}{4}a^3$

ก.  $\frac{2}{3}a^3$

ข.  $\frac{2}{3}a^{3/2}$

6. จงหาค่าของ  $\int_0^{\pi/3} \int_0^{\cos 3\theta} r dr d\theta$

ก.  $\pi/6$

ข.  $\pi/3$

ก.  $\pi/12$

ข.  $2\pi$

7.  $\int_0^1 \int_y^{\sqrt{y}} \sqrt{x^2 + y^2} \, dx \, dy$  เมื่อเปลี่ยนเป็น ระบบพิกัดเชิงข้า ขอบเขต  $r$  เป็นเท่าใด

ก. จาก 0 ถึง 1

ข. จาก -1 ถึง 1

ก. จาก 1 ถึง 2

ข. จาก 0 ถึง  $\sqrt{2}$

8. จงหาพื้นที่ที่ปีกด้านล่างด้วยกลืนกุหลาบ  $r = \sin 2\theta$

- ก.  $\pi$   
ค.  $\pi/4$

- ข.  $\pi/2$   
ง.  $\pi/8$

9. ปริพันธ์  $\int_0^5 \int_{-\sqrt{25-x^2}}^{\sqrt{25-x^2}} dy dx$  เมื่อเปลี่ยนเป็นพิกัดเชิงข้อ ขอนเขตของ  $r$  เป็นเท่าใด

- ก. จาก -1 ถึง 1  
ค. จาก 0 ถึง 54

- ข. จาก -4 ถึง 4  
ง. จาก -5 ถึง 5

10. จงหาพื้นที่ผิว ของส่วนของรูปพาราโบโลид  $z = x^2 + y^2$  ใต้ระนาบ  $z = 1$

- ก.  $\frac{(5\sqrt{5}+1)}{3}\pi$   
ค.  $\frac{(5\sqrt{5}+1)}{6}\pi$

- ข.  $\frac{(5\sqrt{5}-1)}{6}\pi$   
ง.  $\frac{(3\sqrt{5}-1)}{6}\pi$

11. จงหาพื้นที่ผิวของส่วนของระนาบ  $3x + 3y + z = 9$  ในชุดภาคที่หนึ่งซึ่งถูกตัดออกด้วยระนาบพิกัดทั้งสาม

- ก.  $10\sqrt{19}$   
ค.  $8\sqrt{18}$

- ข.  $9\sqrt{18}$   
ง.  $9\sqrt{19}$

12. จงหาค่าของ  $\int_0^1 \int_0^x \int_0^{\sqrt{1-x^2}} zdz dy dx$

- ก.  $\frac{3}{4}$   
ค.  $\frac{2}{7}$

- ข.  $\frac{1}{8}$   
ง. 8

13. จงหาค่าของ  $\int_0^3 \int_0^{\sqrt{4-z^2}} \int_0^x xy dy dx dz$

- ก.  $\frac{123}{40}$   
ค.  $\frac{171}{5}$

- ข.  $\frac{81}{5}$   
ง.  $\frac{128}{15}$

14. จงหาค่า  $\iiint_G xy \sin yz dV$  เมื่อ  $G$  เป็นกล่องสี่เหลี่ยมผืนผ้า尼ยามด้วยอสมการ

$$0 \leq x \leq \pi, 0 \leq y \leq 1, 0 \leq z \leq \frac{\pi}{6}$$

- ก.  $\frac{\pi}{2}(\pi - 3)$   
ค.  $\pi(\pi + \frac{\pi}{6})$

- ข.  $2\pi(\pi - \frac{\pi}{6})$   
ง.  $2\pi(\pi - 3)$

15. ค่าของ  $\iiint_G 15xy^3z^2 dV$  เหนือกล่องรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า  $G$

ที่นิยามด้วยอสมการ  $-1 \leq x \leq 2$

$$0 \leq y \leq 3$$

$$0 \leq z \leq 2$$

สามารถเขียนเป็นปริพันธ์ซ้อนได้ดังข้อใด

ก.  $\int_{-1}^2 \int_0^3 \int_0^2 15xy^3z^2 dx dy dz$

ก.  $\int_{-1}^2 \int_0^2 \int_0^3 15xy^3z^2 dy dx dz$

ก.  $\int_{-1}^2 \int_0^2 \int_0^2 15xy^3z^2 dz dy dx$

ก. ข้อ ก และข้อ ก

16. แผ่นบางรูปสามเหลี่ยมรูปหนึ่งมีจุดยอดอยู่ที่  $(0,0)$ ,  $(0,1)$  และ  $(1,0)$  มีพิจักชันความ

หนาแน่น  $\delta(x,y) = x^2y$  จงหามวลรวม

ก.  $\frac{1}{24}$

ก.  $\frac{2}{5}$

ก.  $\frac{1}{5}$

ก.  $\frac{1}{60}$

17. จงหาเซนทรอลขดของบริเวณที่อยู่ระหว่างกราฟ  $y = |x|$  และเส้นตรง  $y = 8$

ก.  $\left(\frac{2}{3}, 0\right)$

ก.  $\left(0, \frac{4}{3}\right)$

ก.  $\left(0, \frac{8}{3}\right)$

ก.  $\left(0, \frac{2}{3}\right)$

18. กำหนดให้ทรงตันที่ปิดล้อมด้วย ระนาบพิกัดและระนาบ  $x + y + z = 1$  มีปริมาตร  $\frac{1}{24}$  ลบ.

หน่วย) จงหา  $\iiint_G x dV$

ก.  $\frac{1}{24}$

ก.  $\frac{1}{6}$

ก.  $\frac{1}{3}$

ก.  $\frac{1}{4}$

19. จากโจทย์ข้อ 18 จงหา  $\bar{x}$

ก.  $\frac{1}{4}$

ก.  $\frac{1}{3}$

ก.  $\frac{1}{6}$

ก.  $\frac{3}{8}$

20. ข้อใดแทน  $f(x,y,z) = z^2 \sqrt{x^2 + y^2 + z^2}$  ในระบบพิกัดทรงกลม  $f(\rho, \theta, \phi)$

ก.  $f(\rho, \theta, \phi) = \rho^5 \cos^2 \phi$

ก.  $f(\rho, \theta, \phi) = \rho^3 \cos^2 \phi$

ก.  $f(\rho, \theta, \phi) = \rho^3 \cos^2 \phi \sin^2 \theta$

ก.  $f(\rho, \theta, \phi) = \rho^4 \cos^2 \phi \sin \theta$

21. การเปลี่ยนจากระบบพิกัด直角เป็นระบบพิกัดทรงกลมจะแทน  $x$  ด้วยค่าใด

ก.  $\rho \cos \theta$       ภ.  $\rho \sin \phi \sin \theta$

ก.  $\rho \sin \phi \cos \theta$       ภ.  $\rho \cos \phi$

22. จงหาค่าของ  $\int_0^{\pi/3} \int_0^{\pi/2} \int_0^1 \rho^2 \sin \phi \cos \phi d\rho d\phi d\theta$

ก.  $\frac{\pi}{8}$       ภ.  $\frac{\pi}{24}$

ก.  $\frac{\pi}{18}$       ภ.  $\frac{\pi}{16}$

23. กำหนด  $x = \sin u - \cos v, y = \cos u + \sin v$  จงหา  $\left| \frac{\partial(x, y)}{\partial(u, v)} \right|$

ก.  $\cos(u - v)$       ภ.  $\cos(u + v)$

ก.  $\cos(uv) - \sin uv$       ภ.  $\sin(u - v)$

24.. กำหนดสมการทรงรี  $\frac{x^2}{16} + \frac{y^2}{4} + \frac{z^2}{9} = 1$  ถ้าให้  $x = au, y = bv, z = cw$  จงหา

$$\left| \frac{\partial(x, y, z)}{\partial(u, v, w)} \right|$$

ก.  $abc$       ภ.  $\frac{4}{3}abc$

ก.  $4abc$       ภ.  $\frac{4}{3}\pi abc$

25. จากข้อ 24 จงหาปริมาตร  $V = \iiint_G dv = \iiint_S \left| \frac{\partial(x, y, z)}{\partial(u, v, w)} \right| dv_{uvw}$

ก.  $\frac{4}{3}abc$       ภ.  $\frac{4}{3}\pi abc$

ก.  $\frac{4}{3}\pi^2 abc$       ภ.  $\frac{4}{3}\pi ab^2 c$

.....

แบบสอบถามทัศนคติของผู้เรียนที่มีต่อ

สื่อทางคอมพิวเตอร์

**แบบสอบถามทักษะด้านคิดเชิงสืบสานทางคอมพิวเตอร์  
เรื่องปริพันธ์หลายชั้น**

**คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน**

5= มากที่สุด 4= มาก 3= ปานกลาง 2= น้อย 1 = น้อยที่สุด

| หัวข้อ   | ระดับความคิดเห็น |   |   |   |   |
|--|------------------|---|---|---|---|
|  | 5                | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ด้านเนื้อหา</b>   |                  |   |   |   |   |
| 1. เนื้อหามีความชัดเจนเหมาะสม  |                  |   |   |   |   |
| 2. คำอธิบายชัดเจนเหมาะสม   |                  |   |   |   |   |
| 3. สื่อการสอนนี้ช่วยให้ท่านเกิดการเรียนรู้ได้ดีขึ้น                    |                  |   |   |   |   |
| 4. สื่อทางคอมพิวเตอร์นี้ช่วยให้ท่านมองเห็นภาพต่างๆ ได้เร็วขึ้น         |                  |   |   |   |   |
| 5. ลำดับของเนื้อหามีความเหมาะสม  |                  |   |   |   |   |
| 6. ความละเอียดของเนื้อหามีความเหมาะสม                                  |                  |   |   |   |   |
| 7. ปริมาณเนื้อหามีความเหมาะสม  |                  |   |   |   |   |
| 8. เนื้อหามีความสมบูรณ์ถูกต้อง   |                  |   |   |   |   |
| 9. เนื้อหาที่นำมาสร้างสื่อทำให้สามารถเห็นความเชื่อมโยง                 |                  |   |   |   |   |
| 10. ข้อผิดพลาดด้านการพิสูจน์อักษรและการใช้สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มีน้อย |                  |   |   |   |   |

| หัวข้อ  | ระดับความคิดเห็น |   |   |   |   |
|---|------------------|---|---|---|---|
|   | 5                | 4 | 3 | 2 | 1 |
| <b>ด้านการนำเสนอ</b>  |                  |   |   |   |   |
| 1. ขั้นตอนการนำเสนอสื่อการสอนมีความเหมาะสม                        |                  |   |   |   |   |
| 2. ภาษาที่ใช้มีความเหมาะสม  |                  |   |   |   |   |
| 3. สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์มีความเหมาะสม                            |                  |   |   |   |   |
| 4. ขนาดตัวอักษรมีความเหมาะสม                                      |                  |   |   |   |   |
| 5. การใช้สีพื้นมีความเหมาะสม                                      |                  |   |   |   |   |
| 6. ภาพเคลื่อนไหวมีความเหมาะสม                                     |                  |   |   |   |   |
| 7. เสียงประกอบมีความเหมาะสม                                       |                  |   |   |   |   |
| 8. รูปภาพประกอบชัดเจนเหมาะสม                                      |                  |   |   |   |   |
| 9. สื่อการสอนมีความน่าสนใจ  |                  |   |   |   |   |
| 10. ข้อผิดพลาดด้านการนำเสนอ มีน้อย                                |                  |   |   |   |   |
| <b>ด้านการนำไปใช้</b>   |                  |   |   |   |   |
| 1. ท่านสามารถใช้สื่อการสอนไปใช้เรียนเพิ่มเติมค้างคืนเองได้        |                  |   |   |   |   |
| 2. ท่านสามารถนำสื่อการสอนไปใช้เป็นพื้นฐานในการเรียนต่อไปได้       |                  |   |   |   |   |
| 3. ท่านสามารถใช้สื่อการสอนทบทวนบทเรียนได้                         |                  |   |   |   |   |
| 4. สื่อการสอนนี้มีประโยชน์ต่อผู้สอน                               |                  |   |   |   |   |
| 5. สื่อการสอนมีประโยชน์ต่อผู้เรียน                                |                  |   |   |   |   |
| 6. สื่อการสอนนี้ช่วยให้นักศึกษานกิดการเรียนรู้ ได้ดีขึ้น          |                  |   |   |   |   |
| 7. ความสะดวกในการใช้สื่อการสอนมี ความเหมาะสม                      |                  |   |   |   |   |
| 8. ท่านสามารถใช้สื่อนี้เป็นแนวทางการจัดทำสื่อการสอนได้            |                  |   |   |   |   |
| 9. สื่อการสอนนี้สามารถใช้ประกอบกับการเรียนในชั้นเรียนปกติได้      |                  |   |   |   |   |
| 10. สื่อการสอนนี้มีประโยชน์ต่อผู้สอนไปสื่อการสอนโดยใช้คอมพิวเตอร์ |                  |   |   |   |   |

แบบประเมินของผู้ทรงคุณวุฒิ

มหาจุฬาลงกรณราชภัฏพิบูลสงคราม  
Pibulsongkram Rajabhat University

**เครื่องมือประเมินสื่อทางคอมพิวเตอร์ร่องปริพันธ์ช้อน**

**คำชี้แจง** โปรดแสดงความคิดเห็นโดยทำเครื่องหมาย / ในช่องที่ตรงกับความคิดเห็นของท่าน

| รายการประเมิน   | เหมาะสม<br>ดีมาก | เหมาะสม<br>ดี | ควร<br>ปรับปรุง |
|---|------------------|---------------|-----------------|
| 1. เนื้อหา มีความชัดเจน เหมาะสม   |                  |               |                 |
| 2. คำอธิบายชัดเจน เหมาะสม   |                  |               |                 |
| 3. ลำดับของเนื้อหา มีความเหมาะสม  |                  |               |                 |
| 4. ความละเอียดของเนื้อหา มีความเหมาะสม                                      |                  |               |                 |
| 5. ปริมาณเนื้อหา มีความเหมาะสม  |                  |               |                 |
| 6. เนื้อหาที่นำมาสร้างถือทำให้สามารถเห็น<br>ความเข้มข้น                     |                  |               |                 |
| 7. เนื้อหา มีความสมบูรณ์ ความถูกต้อง  |                  |               |                 |
| 8. สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ มีความเหมาะสม                                     |                  |               |                 |
| 9. ภาพ เสียง และการใช้ภาษา  |                  |               |                 |
| 10. ภาพเคลื่อนไหว มีความเหมาะสม   |                  |               |                 |
| 11. การใช้สีเพื่อมีความเหมาะสม  |                  |               |                 |
| 12. ข้อผิดพลาดด้านการพิสูจน์อักษรและการใช้<br>สัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ นีน้อย |                  |               |                 |
| 13. เนื้อหา มีความน่าสนใจ   |                  |               |                 |
| 14. แบบอักษรที่ใช้อ่านได้ชัดเจน   |                  |               |                 |
| 15. ความถูกต้องของของไวยกรณ์ในการให้คำอธิบาย                                |                  |               |                 |

**ข้อเสนอแนะ**

.....

.....

.....

ลงชื่อ ..... ผู้ประเมิน วันที่ ...../..../....

ภาควิชาฯ

ตัวอย่างหลักฐาน

คณานการหาประสิทธิภาพของสื่อ  
ทางคอมพิวเตอร์

มหาวิทยาลัยราชภัฏปิบูลราชธานี  
Pibulsongkran Rajabhat University

การหาประสิทธิภาพของสื่อทางคอมพิวเตอร์

| ลำดับที่ | คะแนนกิจกรรม( $E_1$ )(40) | คะแนนหลังเรียน( $E_2$ )(25) |
|----------|---------------------------|-----------------------------|
| 1        | 30                        | 12                          |
| 2        | 30                        | 16                          |
| 3        | 28                        | 22                          |
| 4        | 30                        | 23                          |
| 5        | 28                        | 14                          |
| 6        | 30                        | 22                          |
| 7        | 32                        | 13                          |
| 8        | 30                        | 13                          |
| 9        | 34                        | 19                          |
| 10       | 32                        | 23                          |
| 11       | 32                        | 24                          |
| 12       | 30                        | 24                          |
| เฉลี่ย   | 30.50                     | 18.75                       |
| รวม      | 76.25                     | 75.00                       |

ตารางแสดงค่าระดับความยากและค่าอ่านาจจำแนกของ  
แบบทดสอบ

ตาราง พ 1 แสดงค่าระดับความยาก(Difficult Index) และค่าอำนาจจำแนก(Discrimination) ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

| ข้อที่ | จำนวนผู้เลือก |             | $P_H$ | $P_L$ | P   | r   |
|--------|---------------|-------------|-------|-------|-----|-----|
|        | กลุ่มสูง(H)   | กลุ่มต่ำ(L) |       |       |     |     |
| 1      | 6             | 2           | .60   | .20   | .40 | .40 |
| 2      | 7             | 3           | .70   | .30   | .50 | .40 |
| 3      | 6             | 3           | .60   | .30   | .45 | .30 |
| 4      | 7             | 1           | .70   | .10   | .40 | .60 |
| 5      | 5             | 2           | .50   | .20   | .35 | .30 |
| 6      | 6             | 2           | .60   | .20   | .40 | .40 |
| 7      | 5             | 1           | .50   | .10   | .30 | .40 |
| 8      | 6             | 3           | .60   | .30   | .45 | .30 |
| 9      | 6             | 2           | .60   | .20   | .40 | .40 |
| 10     | 5             | 2           | .50   | .20   | .35 | .30 |
| 11     | 6             | 1           | .60   | .10   | .35 | .50 |
| 12     | 5             | 1           | .50   | .10   | .30 | .40 |
| 13     | 5             | 2           | .50   | .20   | .35 | .30 |
| 14     | 6             | 2           | .60   | .20   | .40 | .40 |
| 15     | 7             | 3           | .70   | .30   | .50 | .40 |
| 16     | 7             | 3           | .70   | .30   | .50 | .40 |
| 17     | 6             | 2           | .60   | .20   | .40 | .40 |
| 18     | 7             | 2           | .70   | .20   | .45 | .50 |
| 19     | 7             | 3           | .70   | .30   | .50 | .40 |
| 20     | 6             | 1           | .60   | .10   | .35 | .50 |
| 21     | 7             | 1           | .70   | .10   | .40 | .60 |
| 22     | 7             | 2           | .70   | .20   | .45 | .50 |
| 23     | 6             | 3           | .60   | .30   | .45 | .30 |
| 24     | 5             | 2           | .50   | .20   | .35 | .30 |
| 25     | 6             | 1           | .60   | .10   | .35 | .50 |

การเปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์  
ทางการเรียน

ตาราง ผ 2. เปรียบเทียบคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน(25 ข้อ)

| ลำดับที่ | กลุ่มควบคุม | กลุ่มทดลอง |
|----------|-------------|------------|
| 1        | 22.00       | 17.00      |
| 2        | 19.00       | 16.00      |
| 3        | 17.00       | 17.00      |
| 4        | 16.00       | 20.00      |
| 5        | 21.00       | 21.00      |
| 6        | 11.00       | 15.00      |
| 7        | 17.00       | -          |
| 8        | 18.00       | -          |
| เฉลี่ย   | 17.625      | 17.67      |

## T-Test

### Group Statistics

| กลุ่ม             | N | Mean    | Std. Deviation | Std. Error Mean |
|-------------------|---|---------|----------------|-----------------|
| คะแนน 1.00 ควบคุม | 8 | 17.6250 | 1.68502        | .59574          |
| 2.00 กลุ่มทดลอง   | 6 | 17.6667 | 2.33809        | .95452          |

### Independent Samples Test

|                               | Levene's Test for Equality of Variances |      | t-test for Equality of Means |       |                 |                 |                       |   |         |
|-------------------------------|---|------|------------------------------|-------|-----------------|-----------------|-----------------------|---|---------|
|                               | F                                       | Sig. | t                            | df    | Sig. (2-tailed) | Mean Difference | Std. Error Difference | 95% Confidence Interval of the Difference |         |
|                               |   |      |                              |       |                 |                 |                       | Lower                                     | Upper   |
| คะแนน Equal variances assumed | 1.018                                   | .333 | -.039                        | 12    | .970            | -.0417          | 1.07118               | -2.37557                                  | 2.29223 |
| Equal variances not assumed   |   |      | -.037                        | 8.710 | .971            | -.0417          | 1.12518               | -2.59997                                  | 2.51664 |

การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม  
Pibulsongkran Rajabhat University

### การหาค่าความเชื่อมั่นของแบบทดสอบ

ตาราง พ 3 แสดงผลการทดสอบจากแบบทดสอบ จำนวน 25 ข้อ ทดสอบกับผู้เรียน 12 คน

| คนที่                        | x     | $x^2$ |
|------------------------------|-------|-------|
| 1                            | 12    | 144   |
| 2                            | 16    | 256   |
| 3                            | 22    | 484   |
| 4                            | 23    | 529   |
| 5                            | 14    | 196   |
| 6                            | 22    | 484   |
| 7                            | 13    | 169   |
| 8                            | 13    | 169   |
| 9                            | 19    | 361   |
| 10                           | 23    | 529   |
| 11                           | 24    | 576   |
| 12                           | 24    | 576   |
| $\sum$                       | 225   | 4473  |
| $\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$ | 18.75 |       |

จากสูตร ความแปรปรวนของคะแนนจากแบบทดสอบ ( $S^2$ )

$$S^2 = \frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}$$

แทนค่า  $\sum x = 225$ ,  $\sum x^2 = 4473$ ,  $N = 12$

จะได้  $S^2 = \frac{12 \times 4,473 - (225)^2}{12 \times 11}$   
 $= 23.11$

หาก สูตร  $r_{tt} = \frac{k}{k-1} \left\{ 1 - \frac{\bar{X}(k - \bar{X})}{kS^2} \right\}$   
 แทนค่า  $k = 25$  ,  $S^2 = 23.11$  ,  $\bar{X} = 18.75$   
 ดังนั้นจะได้

$$r_{tt} = \frac{25}{24} \left\{ 1 - \frac{18.75(25 - 18.75)}{25(23.11)} \right\}$$

$$= 0.83$$

การทดสอบความเป็นการกระจายแบบปกติของกลุ่มตัวอย่าง

มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม  
Pibulsongkran Rajabhat University

การทดสอบความเป็นการกระจายแบบปกติ ของกลุ่มตัวอย่าง

ตาราง ผ 4 แสดงการทดสอบ ของกลุ่มความเป็นการกระจายแบบปกติของกลุ่มตัวอย่าง

**Tests of Normality**

| กลุ่ม       | Kolmogorov-Smirnov <sup>a</sup> |    |       | Shapiro-Wilk |    |      |
|-------------|---------------------------------|----|-------|--------------|----|------|
|             | Statistic                       | df | Sig.  | Statistic    | df | Sig. |
| SCALE       | .168                            | 8  | .200* | .966         | 8  | .862 |
| กลุ่มควบคุม | .279                            | 6  | .159  | .908         | 6  | .421 |
| กลุ่มทดลอง  |                                 |    |       |              |    |      |

\*. This is a lower bound of the true significance.

a. Lilliefors Significance Correction

## ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ นางรัตนพร บุ่นคำ

(Mrs. Rattanaphorn Bokam)

เลขหมายประจำตัวประชาชน 3-6599-00294-512

ตำแหน่งวิชาการ รองศาสตราจารย์ ระดับ 9 สาขาวิชาคณิตศาสตร์

หน่วยงานที่สังกัด คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก

โทรศัพท์ : 055-267054

โทร : 055-251 - 765

E-mail : [rattan\\_bokam@hotmail.com](mailto:rattan_bokam@hotmail.com)

### ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. 2512 ม.ศ. 5 สาขาวิทยาศาสตร์ รร.วิเชียรมหาตุ จ.ตัวง
- พ.ศ. 2516 กศ.บ. คณิตศาสตร์ (เกียรตินิยม) วิทยาลัยวิชาการศึกษาปทุมวัน
- พ.ศ. 2523 วท.ม. (การสอนคณิตศาสตร์) มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

สาขาวิชาที่มีความชำนาญพิเศษ คอมพิวเตอร์

ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานวิจัย

งานวิจัยที่ทำเสร็จแล้ว

1. คอมพิวเตอร์ช่วยสอนเรื่อง สมการกำลังสอง หัวเรื่อง การหาพื้นที่ ได้รับทุนของสถาบันราชภัฏ ปีพ.ศ. 2540 และทำเสร็จในปีพ.ศ. 2541
2. หัวหน้าโครงการวิจัย เรื่อง การพัฒนาชุดการเรียนวิชาแคลคูลัส และเรขาคณิตวิเคราะห์ 1 ด้วยคอมพิวเตอร์ช่วยสอน ได้รับทุนจาก โครงการพวส. ประจำปีงบประมาณ 2544 และทำเสร็จปี พ.ศ. 2545
3. เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ในการเรียนเรื่องปริพันธ์ทางชั้น โดยการใช้สื่อทางคอมพิวเตอร์กับการเรียนการสอนตามปกติ ได้รับทุน จากมหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก ประจำปี พ.ศ. 2549 และทำเสร็จใน ปี พ.ศ. 2550

งานวิจัยที่กำลังดำเนินการ

1. การพัฒนาครุภัณฑ์คณิตศาสตร์โดยวิธีสอนแบบใหม่ ได้รับทุน ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการสอนภาษาต่างประเทศ ประจำปีงบประมาณ 2550

### ประวัติผู้วิจัย

**ชื่อ - นามสกุล** นางสาวอุไรวรรณ บุญคง  
 (Miss.Uraiwan Boonkong)  
**เลขหมายประจำตัวประชาชน** 3-6501-00916-99-5  
**ตำแหน่งทางวิชาการ** -  
**หน่วยงานที่สังกัด** คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี มหาวิทยาลัยราชภัฏพิษณุโลก  
 โทร : ๐๕๙ - ๕๖๘๑๗๘๕  
 E-mail : ariwan\_new@hotmail.com

#### ประวัติการศึกษา

- พ.ศ. ๒๕๓๕ มัธยมศึกษาตอนปลาย โรงเรียนจั่นกร่อง จ. พิษณุโลก
  - พ.ศ. ๒๕๓๙ วท.๑. สถิติประยุกต์ สถาบันราชภัฏพิษณุโลกสังคายณ
  - พ.ศ. ๒๕๔๖ คศ.ม. คอมพิวเตอร์ มหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวง
- สาขาวิชาที่มีความชี่นาญพิเศษ** คอมพิวเตอร์